№ 161 (2661) ■ Субота, 8 вересня 2001 року ■ Ціна договірна

Голос України

Газета Верховної Ради України

У селі Веселе на Волині в філіалі районної музичної школи навчаються дев'ятирічні талановиті бандуристки Оксана Мельничук і Оля Подвернюк.

Фото Валерія БЄЛОВА (Укрінформ).

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1380 р. Куликовська битва. Поклала початок визволенню Русі від монголо-татар. ■ 1898 р. Народилася актриса Наталя Ужвій. ■ 1911 р. У Ніжині народився майбутній співак та кіноактор Марк Бернес. Знявся в кількох фільмах Київської кіностудії, зокрема «Тарас Шевченко». ■ 1941 р. Розпочалася блокада Ленінграда, що тривала 900 днів. ■ 1943 р. Страчений гітлерівцями Яків Батюк. Герой Радянського Союзу. Незважаючи на сліпоту, очолював підпільну організацію на Чернігівщині. ■ 1943 р. Визволено від гітлерівців Сталіно (нині — Донецьк).

СНД євроінтеграції не альтернатива

Міжпарламентське співробітництво в рамках СНД було і залишається потрібним. Таке переконання висловив Голова Верховної Ради Іван Плющ під час учорашньої зустрічі з Генеральним секретарем Ради Міжпарламентської асамблеї СНД Михайлом Кротовим. Але, зазначив Іван Плющ, нам слід більше уваги приділяти співпраці між конкретними комітетами національних законодавчих органів. Він назвав три проблеми, розв'язання яких потребує саме таких спеціалізованих контактів і обміну досвідом. Це — підготовка податкового законодавства, пенсійна реформа, а також втілення домовленостей щодо функціонування зони вільної торгівлі. Останнє Іван Плющ назвав «нашою мрією». Він також наголосив, що співробітництво в рамках СНД аж ніяк не є альтернативою європейській інтеграції України. «Одне доповнює інше», — сказав Іван Плющ.

У комітетах ВР

Будуть кошти, буде і хліб

Обсяги недоотриманих агропромисловою галуззю України коштів з державного бюджету збільшилися поточного року порівняно з минулим. На цьому наголосила голова Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин Катерина Ващук.

За її словами, якщо в 2000 році в цілому аграрники недоотримали 80 млн. грн. бюджетних коштів, то цього року такий обсяг заборгованості бюджету зафіксовано за станом на 1 вересня.

(Закінчення на 2-й стор.).

До Ялти приїдуть високі гості

У понеділок у Ялті розпочнеться саміт Україна — Європейський союз. Передбачається участь у ньому Президента України Леоніда Кучми, прем'єр-міністра Бельгії (вона головує в ЄС) Гі Вергофстадта, міністра закордонних справ Бельгії Луї Мішеля, генерального секретаря ЄС, верховного представника з питань зовнішньої політики і безпеки Хав'єра Солани, а також голови Єврокомісії Романо Проді. На саміті обговорюватимуть як питання, що стосуються відносин України та Євросоюзу, так і деякі міжнародні проблеми **(матеріали, присвячені майбутній події, читайте на 7-й стор.).**

У номер

Бійці знову «брали» Савур-Могилу

58-му річницю визволення Донбасу відзначено вчора урочистостями на Савур-Могилі — легендарній висоті на сході області, за яку у вересні сорок третього йшли запеклі бої. Для участі в святковому мітингу з'їхалися делегації ветеранів із усіх куточків Донеччини.

А напередодні в обласній держадміністрації відбувся урочистий прийом, присвячений 60-річчю партизанського і підпільного руху в Донбасі. Нині тут мешкають близько 300 колишніх партизан. Значній групі ветеранів вручено медалі «За мужність» та «Захиснику Вітчизни». Сьогодні ветерани обласного центру пройдуть урочистим маршем до монумента визволителям Донбасу, де розпочнеться святковий мітинг, **повідомляє наш власний кореспондент Ліна КУЩ.**

До страйку один крок

У Черкасах медичні працівники створили страйковий комітет і оголосили передстрайковий стан.

Люди в білих халатах вимагають виділити кошти на капітальний ремонт лікарень, на фінансування матеріальної бази, на зв`язок, заготівлю овочів, прання білизни, поновити забезпечення медикаментами пільгових категорій населення... Лікарям Черкас потрібно близько 3,7 мільйона гривень, «щоб дожити до кінця року», **повідомляє наш власний кореспондент Лідія ТИТАРЕНКО.**

ЧИЄ КІНО? ЧИ Є КІНО?

Перші особи фільму «Богдан» (зліва направо): виконавець головної ролі В. Абазопуло та режисер М. Мащенко

Занурення у сутність цих запитань потребує гігантської статті. Сьогодні, у День українського кіно, газетна листівка не претендує на глибину та масштабність умовиводів. Фотографії на ній ***(див. стор. 1, 12)*** *— це вже аргументи на користь думки, що вітчизняне кіно має не лише повноводу історію: воно існує. І все-таки...*

(Закінчення на 12-й стор.).

Микола Баранюк очолив Київську облраду

Його кандидатуру було підтримано в четвер депутатами облради 23-го скликання на сімнадцятій сесії, **повідомили агентству «Інтерфакс-Україна»** у прес-службі Київської облдержадміністрації.

Перед цим сесія задовольнила заяву Анатолія Засухи про складання ним повноважень голови Київської облради. Дотепер А. Засуха суміщував дві посади — голови облради і голови Київської обласної держадміністрації.

М. Баранюк — депутат облради від Богуславського виборчого округу № 13. До обрання обіймав посаду першого заступника голови Київської обласної держадміністрації.

Врожай-2001

Одні копають, інші — комбайни «сідлають»

Копання цукрових буряків розпочали у південних районах Вінниччини. І на два тижні раніше, ніж планували. Біологічна стиглість коренів, як показали результати обстеження площ фахівцями облуправління сільського господарства і продовольства, вище за торішню. Краща й цукристість — на початок вересня вона становила 14 відсотків.

Є ще одна обставина, що змусила змінити графік робіт на буряковій ниві. Серпнева спека надзвичайно ущільнила грунт, отже збирати корінці доведеться довше, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.**

Я вам пишу...

Відходимо забуті й зневажені

З березня щопонеділка регулярно відвідую міський військкомат, сподіваючись отримати талони на проїзд по СНД. Відповідь одна: ще немає. Не краще стоїть справа і з президентськими відзнаками. Їх немає. І невідомо, коли будуть. Був у мене сусід, все хотів на президентську медаль подивитися. Та отак і помер, не побачивши медалі. Так ми й залишаємо життя — забуті й зневажені.

А. ЄГУНОВ.

Хмельницький.

P. S. В Україні намолочено вже понад 37,6 млн. тонн зернових

Будуть кошти, буде і хліб

Міністерство активно працює над проблемою погашення бюджетної заборгованості

У комітетах ВР

(Початок на 1-й стор.).

Присутній на засіданні парламентського комітету заступник міністра аграрної політики України Юрій Лузан підкреслив, що міністерство активно працює як над проблемою погашення бюджетної заборгованості підприємствам галузі, так і над питанням збільшення бюджетного фінансування аграрної сфери. За його словами, під час розробки проекту Державного бюджету України на 2001 рік міністерство, зокрема, планує закласти 400 млн. грн. лише на здешевлення сільгоспвиробникам видатків за користування кредитними ресурсами комерційних банків. У 2001 році цей показник становив 150 млн. грн.

Обговорення стану фінансування АПК України у профільному парламентському комітеті відбулося під час підготовки до розгляду у Верховній Раді звіту Кабінету Міністрів України про виконання Державного бюджету за 2000 рік, що заплановано на 11 вересня 2001 року.

Під час обговорення народні депутати наголошували також на необхідності виконання Закону України «Про стимулювання розвитку сільського господарства на період 2001—2004 рр.», відповідно до якого фінансування агропромислової галузі економіки України має становити не менш як 5 відсотків загального обсягу видатків Державного бюджету.

Інформаційне управління Верховної Ради України.

Сесія компромісів

Думки з приводу

Якою буде восьма сесія Верховної Ради України? Над якими законопроектами депутатам варто передусім зосередити свою увагу? З такими запитаннями наш кореспондент звернувся до народних обранців.

***Віктор КОРОЛЬ**, депутатська група «Солідарність»:*

— Сесія проходитиме в нормальному режимі, і прогнози щодо її надмірної заполітизованості не справдяться. Сумлінних політиків березневі вибори до Верховної Ради мають лише стимулювати до продуктивної законодавчої праці. Перебіг цієї сесії має показати народові, хто є хто серед депутатів. Хто з народних обранців прийшов до парламенту, аби лише лобіювати власні бізнесові інтереси, а хто — ухвалювати закони. Народ має дізнатися правду і щодо банку «Україна», і щодо банку «Слов'янський». Основні питання, які маємо вирішити, це — Податковий кодекс, законодавче забезпечення правоохоронних органів і ухвалення бюджету.

***Інна БОГОСЛОВСЬКА**, депутатська група «Трудова Україна»:*

— Це буде сесія компромісів, як і будь-яка сесія перед виборами. Сподіваюся, що бюджет буде проголосовано вчасно. Однак те, що нині пропонує Мінфін, думаю, не влаштує нікого. Закладений у проекті дефіцит бюджету Кабінет Міністрів намагається закрити міфічними, з моєї точки зору, надходженнями від податків. Усе-таки треба, щоб бюджет був бездефіцитним.

***Петро СИМОНЕНКО**, фракція Комуністичної партії України:*

— Зусилля депутатів-комуністів, як і раніше, буде зосереджено на створенні правової бази, яка надійно захищала б права і свободи громадян, гарантовані Конституцією. Особливу увагу слід приділити дотриманню і подальшому розширенню повноважень органів місцевого самоврядування, у тому числі в бюджетній сфері. Ще одним гострим питанням є здійснення судової реформи. Одне з найважливіших завдань у бюджетному процесі — не допустити зупинення дії пільг, установлених раніше законами для ряду категорій громадян.

***Наталя ВІТРЕНКО**, позафракційна, лідер Прогресивної соціалістичної партії України:*

— Сесійній залі треба визначитись, який курс реформ має здійснюватися в Україні, в чому пріоритети, на що орієнтувати уряд. Ми внесли 12 законопроектів, які сприятимуть, на нашу думку, розв'язанню низки економічних та соціальних проблем, а також питань державного устрою в країні. Без вирішення соціальних питань узагалі не можна виходити на прийняття бюджету наступного року. Ось чому ми домагатимемося, щоб успішно пройшов третє читання і був урахований у бюджеті внесений нами закон про повернення трудових заощаджень населенню. Щоб було прийнято закони про пенсійне забезпечення, про оплату праці та інші.

Записала Юліана ШЕВЧУК.

Адмінреформа: вчитися ніколи не пізно

Стратегія адміністративної реформи в Україні має бути затверджена цієї осені, заявив перший заступник голови адміністрації Президента Юрій Єхануров, відкриваючи конференцію «Адміністративна реформа в Україні: результати роботи і плани на майбутнє».

Він нагадав, що раніше вказаною проблемою займалися окремі групи фахівців. Нині над нею працює Державна комісія з проведення адміністративної реформи, що об'єднала ці групи, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Протягом осені треба розв'язати низку нагальних проблем, пов'язаних з адмінреформою, і передусім прийняти закон про Кабінет Міністрів, зазначив Ю. Єхануров. Цей закон «відкриє дорогу» до прийняття закону про центральні органи виконавчої влади.

Потрібно також прийняти закон про адміністративно-територіальний устрій, однак Ю. Єхануров вважає, що до парламентських виборів цей документ прийнято не буде.

Державний секретар Кабінету Міністрів Володимир Яцуба зазначив, що останнім часом «було дано серйозний поштовх» адміністративній реформі. Так, Україна перша з країн СНД, у якій запроваджено інституцію державних секретарів.

Він повідомив також, що напередодні прийнято постанову уряду про створення невеликого відділу в секретаріаті Кабміну, який займатиметься питаннями європейської інтеграції. Передбачено створити такі підрозділи у складі всіх міністерств.

Конференція присвячена початку третього циклу роботи проекту TACIS «Підтримка реформи уряду і центральних органів влади».

Фотофакт

Народні депутати Ярослав Федорін, Михайло Сирота і Борис Олійник розглядають свідоцтво Міністерства юстиції про реєстрацію народно-патріотичного об'єднання «За Україну», яке вони отримали з рук заступника міністра юстиції Лідії Горбунової.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Вибори-2002

Союз непорушний. За демократизацію!

Представники керівництва Соцпартії України, а також партій «Батьківщина» та «Реформи і порядок» заявили про намір об'єднатися з метою перемоги демократичної коаліції на майбутніх парламентських виборах. Таке рішення прийняли лідери СПУ, партій «Батьківщина» та ПРП ще у Варшаві, де брали участь у семінарі, присвяченому питанням виборів і демократії.

Йдеться про створення «політичного союзу, спрямованого на розв'язання проблеми демократичних реформ, а також системи влади і її носія — Леоніда Кучми», **повідомляє «Інтерфакс-Україна»**.

Мета консультацій — об'єднання Рухів

Черговий етап двосторонніх переговорів між керівництвом НРУ і Народного руху України за єдність відбувся 5 вересня.

Голова Народного руху України Геннадій Удовенко, заступники голови НРУ В'ячеслав Коваль, Юрій Ключковський, Лесь Танюк, голова Секретаріату НРУ Сергій Конєв та співголови НРУ(є) Богдан Бойко і Георгій Філіпчук — продовжили консультації щодо процесу об'єднання Рухів та спільних узгоджених дій під час виборчої кампанії-2002.

Співголова НРУ(є) Богдан Бойко відзначив конструктивний тон консультацій. «Приємно спілкуватися в діловій атмосфері, за відсутності взаємних звинувачень і образ», — сказав керівник Руху за єдність.

«Двосторонні консультації буде продовжено, — повідомив співголова НРУ за єдність Георгій Філіпчук. — Найближчим часом Геннадій Удовенко звернеться до лідера третьої гілки єдиної колись партії — голови Українського Народного руху Юрія Костенка — з пропозицією приєднатися до переговорного процесу, започаткованого між НРУ та НРУ(є)».

У свою чергу, Богдан Бойко підкреслив: «Переговори двох Рухів не слід сприймати як заперечення існування блоку під назвою «Наша Україна». Йдеться про інше. У разі успішного завершення консультацій ми лише посилюємо політичні позиції Руху. Це, власне, і є нашою метою». Про це повідомила прес-служба НРУ(є).

Шановні народні депутати України!

12 вересня 2001 року о 18.30 відбудеться XII засідання секції «Автомобіль України» Всеукраїнського депутатського клубу «Парламент» у Верховній Раді України у приміщенні Конференц-залу № 12 за адресою: вул. Грушевського, 18/2.

ЗАКОНОДАВЕЦЬ

Бюджет — уже не «справа смаку і часу»

Нова норма: Верховна Рада ухвалила Бюджетний кодекс України.

Ц**Е ОЗНАЧАЄ**, що нарешті вдалося уникнути «різнобійних» підходів до складання і виконання основного економічного закону року, бо на рівні закону визначено принципово важливі для бюджетної сфери питання: засади бюджетної системи України, її структура, принципи, правові засади функціонування, основи бюджетного процесу; врегульовано відносини, що виникають у процесі складання, розгляду, затвердження, виконання бюджетів, контролю за виконанням держбюджету та місцевих бюджетів, відповідальність за порушення бюджетного законодавства.

Головним результатом прийняття Бюджетного кодексу є те, що він, зокрема:

1) на стабільній і довгостроковій основі встановлює «правила гри» щодо формування і використання бюджетів;

2) значно оптимізує і спрощує бюджетний процес, що гарантує ефективне просування головного фінансового документа країни на всіх стадіях, починаючи з його планування;

3) досить логічно врегульовує міжбюджетні відносини, тобто відносини між державою, Автономною Республікою Крим та місцевим самоврядуванням щодо забезпечення відповідних бюджетів необхідними фінансовими ресурсами.

За оцінкою фахівців, позитивними моментами цього закону є і те, що він істотно підвищив прозорість та відкритість бюджетних процедур, запровадив об'єктивні критерії бюджетного фінансування з урахуванням соціально-економічних особливостей територій, передбачив механізм, відповідно до якого розробка державного бюджету відбуватиметься після розробки місцевих, підвищив автономність бюджетів місцевого самоврядування.

Бюджетний кодекс визначає одинадцять принципів бюджетної системи України. Один з них — принцип цільового використання бюджетних коштів: кошти використовуються лише на цілі, визначені бюджетними призначеннями. У цьому зв'язку варто нагадати, що Кримінальний кодекс передбачає кримінальну відповідальність за нецільове використання посадовими особами бюджетних коштів.

З огляду на це, важливим видається положення про фінансовий контроль і аудит, та оцінку ефективності використання коштів на всіх стадіях бюджетного процесу.

Передбачаючи в деталях процес прийняття державного бюджету України та встановлюючи етапні строки його прийняття парламентом у першому, другому та третьому читаннях, кодекс встановлює, що **закон про державний бюджет України приймається парламентом до 1 грудня року, що передує плановому**.

Бюджетний кодекс встановлює склад доходів, що закріплюються за бюджетами місцевого самоврядування (ст. 65), особливості формування бюджету Автономної Республіки Крим та бюджетів міст Києва і Севастополя (ст. 67), склад доходів та видатків бюджетів районів у містах (ст. 68), видатки та бюджет розвитку місцевих бюджетів (ст. ст. 70—71).

У рамках врегулювання міжбюджетних відносин кодекс визначає види видатків із бюджетів, джерела їх здійснення, критерії розмежування видатків між місцевими бюджетами. Так, видатки на фінансування бюджетних установ та заходів, які забезпечують необхідне першочергове надання соціальних послуг, гарантованих державою, і які розташовані найближче до споживачів, здійснюються з бюджетів сіл, селищ, міст та їх об'єднань. До таких, зокрема, віднесено видатки на дошкільну освіту, школи—дитячі садки, первинну медичну допомогу (дільничні лікарні, фельдшерські пункти), місцеві клуби, бібліотеки.

Здійснення видатків на фінансування бюджетних установ та заходів, які забезпечують надання основних соціальних послуг, гарантованих державою для всіх громадян України, кодексом покладено на бюджети міст республіканського та обласного значення, а також районні бюджети. Це, зокрема, видатки на: органи місцевого самоврядування; загальну середню освіту, у т. ч. спеціалізовані школи, ліцеї, гімназії; соціальний захист та соціальне забезпечення, у т. ч. пільги ветеранам війни і праці, допомогу сім'ям з дітьми, додаткові виплати населенню на покриття витрат з оплати житлово-комунальних послуг, компенсаційні виплати на пільговий проїзд окремих категорій громадян.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ, що при повторному ухваленні Бюджетного кодексу парламент врахував пропозиції Президента України щодо вилучення із тексту попереднього варіанта кодексу норми про зарахування до складу бюджету Автономної Республіки Крим усіх податків та зборів, які збираються на території АРК.

ДЛЯ ДОВІДКИ. Бюджетний кодекс ухвалено парламентом 21 червня 2001 року. Він **набрав чинності з 24 липня 2001 р**. (за винятком низки перелічених у прикінцевих положеннях статей, які набирають чинності з 1 січня 2002 р.). З повним його текстом можна ознайомитися у «Голосі України» за 24 липня ц. р.

Ведучі рубрики нагадують норму ст. 68 Конституції України:

«Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності»

Микола МЕЛЬНИК, кандидат юридичних наук.

Анатолій БЕНЬ, оглядач «Голосу України».

Необхідно прийняти закон про Кабінет Міністрів

Реалії

До робітничого класу — за конкурсом

2300 осіб віком до 30 років прийнято цього року на Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча. Молодь становить дві третини від загальної кількості прийнятих на комбінат.

Про популярність металургійних професій серед молоді свідчить те, що цього року конкурс до базового ПТУ становив 8 осіб на місце. Секрет простий: нині середня заробітна плата на комбінаті — 820 гривень. Однак можливості в створенні робочих місць у найбільшого металургійного підприємства не безмежні: днями генеральний директор комбінату Володимир Бойко підписав наказ про припинення прийому на роботу до кінця року. Адже останнім часом кількість працюючих тут значно зросла і становить 58 тисяч осіб.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

...І морозиво для дітей членів профспілки

Увесь завтрашній день у Дніпропетровському парку імені Глоби святкуватиме своє десятиліття перша тут незалежна, а тепер Всеукраїнська профспілка працівників науки, виробництва і фінансів. Очолювана Петром Петриченко, вона стала в Україні чи не єдиною профспілкою справді європейського зразка.

А стосовно свята, то воно очікується «дивовижним». Збереться кілька тисяч членів профспілки, і не лише місцевих, а й з усіх куточків держави. І не самі, а з сім'ями. І обов'язково з дітьми. Щоби разом, мов у дружній великій родині, змістовно та весело провести дозвілля.

Як прогнозує Петро Петриченко, свято неодмінно має вдатися.

Щойно саме ця профспілка разом з партією «Трудова Україна» підготувала і передала до Верховної Ради проект Трудового кодексу України. Він, запевняє, неодмінно стоятиме на сторожі всіх прав та інтересів трудящого люду.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Фотофакт

У Красному Лучі, що на Луганщині, відкрито дитячий будинок сімейного типу. Мама, Зоя Переяслова, виховує 25 дітей. Допомагає великій родині обласна адміністрація і місцева влада — їм передано приміщення колишнього дитсадка.

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

Дочекалися черги в «Артек»

Акції

100 школярів Луганщини поїхали на чергову зміну до «Артека». Це в основному сироти, інваліди, діти з малозабезпечених родин. Серед них і 14 дітей із сімей загиблих гірників краснодонських шахт імені Баракова і «Суходольська-Східна». Нова зміна в «Артеці» буде незвичайна. Всеукраїнський центр соціальних служб для молоді планує провести III Всеукраїнський фестиваль дітей з особливими потребами. У ньому візьмуть участь і 11 луганців — переможців міських і районних конкурсів дітей-інвалідів «Повір у себе». Крім програми змагань, на юних луганців чекає ще й традиційний відпочинок: купання в морі, походи, екскурсії.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

Новини регіону: Львівщина

Врятуймо садибу Франка

Завтра в селі Нагуєвичах, де народився Іван Франко, відбудуться урочистості, присвячені 145-річчю від дня народження видатного сина України. Садибу-музей капітально відремонтовано після чергової пожежі, яка сталася кілька місяців тому. «Червоний півень» пошкодив реліквії уже вчетверте.

— Останнім часом рівень популярності Івана Франка дещо занижений, і ми хотіли б, щоби наш Вічний революціонер, наш геній мав визнання в Україні на рівні Тараса Шевченка, — наголосив на прес-конференції голова Львівської облдержадміністрації Михайло Гладій.

Працівники музею, всі шанувальники Каменяра стривожені тим, що Франкова земля стала об'єктом уваги «геростратa» і обділена увагою правоохоронних органів, які так і не знайшли злочинців. На «круглий стіл», що відбувся в Нагуєвичах напередодні святкувань з участю відомих діячів культури, керівники правоохоронних органів не прийшли. Громадськість сподівається, що до Нагуєвичів врешті навідається Президент України Леонід Кучма.

Місто Лева відкриває таємниці

Археологи, які проводять розкопки на площі Галицькій перед початком будування пам'ятника Данилові Галицькому, раз у раз дивують громадськість унікальними знахідками. Вперше в Україні знайдено уламки берести, орнаментованої в ренесансному стилі. Уламки корчаги, в якій перевозили олію, зерно, вино, свідчать про розвинені торговельні зв'язки ще в XII—XIII століттях. За словами керівника Львівської міської постійної археологічної експедиції Василя Оприска, історики мають підстави і можливості довести, що Львів був заселений не в XV, а в XII—XIII століттях. Археологам бракує коштів і часу, а ще вони потерпають, що їхні знахідки не експонують для широкого загалу.

Листочок лавра — посмертно

Після святкувань 10-річчя незалежності України відбулося вручення обласних премій діячам культури в рамках конкурсу «Львівська слава». Секретаріат львівської обласної організації Спілки журналістів України висунув на здобуття премії імені В'ячеслава Чорновола в галузі журналістики і публіцистики творчість журналіста Георгія Гонгадзе (посмертно). Однак обласна влада зігнорувала думку громадської організації, позицію численних редакційних колективів і не допустила кандидатуру Гонгадзе навіть до голосування. Львівська обласна організація спілки журналістів України вирішила присудити Георгію Гонгадзе (посмертно) свою Спеціальну премію, яку буде вручено 16 вересня матері нашого колеги Лесі Гонгадзе.

Добірку підготувала Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Актуально

Гроші — до банків, ядерні відходи — до ССВЯПів

На Запорізькій АЕС введено в дослідно-промислову експлуатацію сухе сховище відпрацьованого ядерного палива (ССВЯП). Цьому передувало завантаження трьох контейнерів (у кошиках кожного встановлено до 24 відпрацьованих паливних збірок) і доставка їх на місце тривалого зберігання.

За попередніми оцінками фахівців, після промислового освоєння ССВЯП зберігання відпрацьованого ядерного палива коштуватиме запорізьким атомникам у 10, а в перспективі — у 12 разів дешевше, аніж вивезення його до Росії. Як запевнив генеральний директор ВП «Запорізька АЕС» Володимир Пишний, економічний ефект лише дослідно-промислової експлуатації ССВЯП — 9,7 мільйона доларів. Заощаджені кошти буде спрямовано на підвищення безпеки та модернізацію обладнання енергоблоків ЗАЕС, а також на розв'язання соціально-побутових проблем енергодарців.

Технічний розрахунковий термін служби сухих контейнерних сховищ — 50 років.

ССВЯП Запорізької АЕС розраховане на безпечне зберігання 380 контейнерів, до яких можна помістити 9000 збірок з відпрацьованим ядерним паливом.

Олександр АБЛІЦОВ.

Не кожному довіряй ремонт

Четверте з 1993 року пограбування здійснено в Чернігівському обласному художньому музеї. З його фондів викрадено 7 цінних полотен західноєвропейських художників XVIII—XIX століть. Щоправда, цього разу злочинцям не пофортунило. Злодіїв затримано і картини загальною вартістю майже півмільйона гривень повернуто на попереднє місце зберігання. Ведеться слідство.

— Як з'ясувалося,— розповіла директор художнього музею Ірина Ральченко, — грабіжники досить добре знали місце розташування полотен. Спочатку вони проникли на горище, пробули на ньому весь день, а потім, зробивши пролом, здійснили задумане. Оскільки приміщення, де зберігалися картини, було опломбоване, ніхто одразу не помітив втрати. Свого часу один із затриманих займався ремонтом музею, а тому вивчив тут усі входи і виходи.

Тепер є дуже серйозні підстави думати, що попередні резонансні пограбування в музеї були здійснені не без участі цих осіб.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Пам'яті Василя Чайки, першого заступника голови Чигиринської райдержадміністрації, одного з творців Саду соборності України в Чигирині

У барельєфах печалі спинилася мить

Пливе над Чигирином бабине літо. Кружляє у Тясмині вербовим листям. Тихо блукає садом, ніби хоче зустріти того, хто вже ніколи не ступить під його молоді крони...

10 вересня минає 40 днів, як не стало людини великої благородної душі і совісті, високих і чесних помислів, — Василя Йосиповича Чайки. Йому було лиш 45. Його чутливе, добре серце, сповнене любові до людей і світу, не витримало напруження і зупинилося раптово, у розпал робочого дня. Залишилися на столі недописані нотатки, розгорнуті книги... Залишилися без батька п'ятеро чаєнят — дві донечки і троє синів...

Народжений у поліському краї, вихований Шевченківським університетом, він палко полюбив Чигирин, колиску українського козацтва, гетьманську столицю. І робив усе для того, щоб відродити його славу. Василь Йосипович гаряче підтримав ініціативу черкаського корпункту «Голосу України» закласти навесні 2001 року ландшафтний Сад соборності України — символ єднання всіх українських земель. Його наполегливість, старання, вміння працювати з людьми допомогли здійснити задумане. У переддень свята довкілля, над берегом Тясмина у формі тризуба було висаджено понад 600 ялинок, десятки кленів, каштанів, лип... На осінь ми планували продовжити формування саду: завершити композицію куточків Поділля, Полісся, Криму... Задумали посадити Алею посольств, закласти міжконфесійний храм національного примирення і єднання українського народу...

Я вірю, постане у першій історичній столиці України, древньому Чигирині, величний храм. Виросте, зашумить могутніми кронами Сад соборності України, який чигиринці називатимуть ще й Чайчиним... І передаватимуть з покоління в покоління добрий спомин про добру людину.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

На фото: це останній знімок Василя Чайки — на «зеленій толоці», коли закладали Сад соборності України.

Фотофакт

Бійці Дрогобицького загону МНС відбудовують постраждалі від повені будинки в селі Запереділлі, що в Міжгірському районі Закарпатської області.

Фото Анатолія ЛИСЕНКА (Укрінформ).

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні

Цей Закон визначає правові засади здійснення оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності в Україні, її державного та громадського регулювання, забезпечення створення системи незалежної оцінки майна з метою захисту законних інтересів держави та інших суб'єктів правовідносин у питаннях оцінки майна, майнових прав та використання її результатів.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Сфера дії Закону

Положення цього Закону поширюються на правовідносини, які виникають у процесі здійснення оцінки майна, майнових прав, що належать фізичним та юридичним особам України на території України та за її межами, а також фізичним та юридичним особам інших держав на території України та за її межами, якщо угода укладається відповідно до законодавства України, використання результатів оцінки та здійснення професійної оціночної діяльності в Україні.

Стаття 2. Законодавство про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність

Оцінка майна, майнових прав та професійна оціночна діяльність регулюються цим Законом, іншими нормативно-правовими актами з оцінки майна, що не суперечать йому. Якщо міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, встановлено інші правові норми щодо оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності, застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 3. Оцінка майна та майнових прав

Оцінка майна, майнових прав (далі — оцінка майна) — це процес визначення їх вартості на дату оцінки за процедурою, встановленою нормативно-правовими актами, зазначеними в статті 9 цього Закону (далі —нормативно-правові акти з оцінки майна), і є результатом практичної діяльності суб'єкта оціночної діяльності.

У цьому Законі:

майном, яке може оцінюватися, вважаються об'єкти в матеріальній формі, у тому числі земельні ділянки, будівлі та споруди (включаючи їх невід'ємні частини), машини, обладнання, транспортні засоби тощо; паї, цінні папери; нематеріальні активи, в тому числі об'єкти права інтелектуальної власності; цілісні майнові комплекси всіх форм власності;

майновими правами, які можуть оцінюватися, визнаються будь-які права, пов'язані з майном, відмінні від права власності, у тому числі права, які є складовими частинами права власності (права володіння, розпорядження, користування), а також інші специфічні права (права на провадження діяльності, використання природних ресурсів тощо) та права вимоги.

Незалежною оцінкою майна вважається оцінка майна, що проведена суб'єктом оціночної діяльності — суб'єктом господарювання.

Процедури оцінки майна встановлюються нормативно-правовими актами з оцінки майна. У випадках проведення незалежної оцінки майна складається звіт про оцінку майна. У випадках самостійного проведення оцінки майна органом державної влади або органом місцевого самоврядування складається акт оцінки майна. Вимоги до звітів про оцінку майна та актів оцінки майна встановлюються відповідно до статті 12 цього Закону.

Датою оцінки є дата, за станом на яку здійснюються процедури оцінки майна та визначається вартість майна. Нормативно-правовими актами з оцінки майна можуть бути передбачені строки дії звіту про оцінку майна (акта оцінки майна) від дати оцінки або дати її затвердження (погодження) замовником.

Випадки обов'язкового проведення оцінки майна встановлюються цим Законом.

Стаття 4. Професійна оціночна діяльність

Професійна оціночна діяльність (далі — оціночна діяльність) —діяльність оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності, визнаних такими відповідно до положень цього Закону, яка полягає в організаційному, методичному та практичному забезпеченні проведення оцінки майна, розгляді та підготовці висновків щодо вартості майна,

Оціночна діяльність може здійснюватися у таких формах:

практична діяльність з оцінки майна, яка полягає у практичному виконанні оцінки майна та всіх процедур, пов'язаних з нею, відповідно до вимог, встановлених нормативно-правовими актами з оцінки майна;

консультаційна діяльність, яка полягає в наданні консультацій з оцінки майна суб'єктам оціночної діяльності, замовникам оцінки та (або) іншим особам в усній або письмовій формі;

рецензування звіту про оцінку майна (акта оцінки майна), яке полягає в їх критичному розгляді та наданні висновків щодо їх повноти, правильності виконання та відповідності застосованих процедур оцінки майна вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна, в порядку, визначеному цим Законом та нормативно-правовими актами з оцінки майна;

методичне забезпечення оцінки майна, яке полягає в розробленні методичних документів з оцінки майна та наданні роз'яснень щодо їх застосування;

навчальна діяльність оцінювачів, яка полягає в участі у навчальному процесі з професійної підготовки оцінювачів.

Практична діяльність з оцінки майна може здійснюватися виключно суб'єктами оціночної діяльності, визнаними такими відповідно до статті 5 цього Закону.

Здійснення судової експертизи та судово-експертної діяльності, сутність яких полягає в практичному виконанні оцінки майна, відбувається з урахуванням вимог цього Закону.

Стаття 5. Суб'єкти оціночної діяльності

Суб'єктами оціночної діяльності є:

суб'єкти господарювання — зареєстровані в установленому законодавством порядку фізичні особи — суб'єкти підприємницької діяльності, а також юридичні особи незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, які здійснюють господарську діяльність, у складі яких працює хоча б один оцінювач, та які отримали сертифікат суб'єкта оціночної діяльності відповідно до цього Закону;

органи державної влади та органи місцевого самоврядування, які отримали повноваження на здійснення оціночної діяльності в процесі виконання функцій з управління та розпорядження державним майном та (або) майном, що є у комунальній власності, та у складі яких працюють оцінювачі.

Права, обов'язки та відповідальність суб'єктів оціночної діяльності встановлюються цим та іншими законами.

Стаття 6. Оцінювач

Оцінювачами можуть бути громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які склали кваліфікаційний іспит та одержали кваліфікаційне свідоцтво оцінювача відповідно до вимог цього Закону.

Оцінювачем не може бути особа, яка має непогашену судимість за корисливі злочини.

Права, обов'язки та відповідальність оцінювачів встановлюються цим та іншими законами.

Розділ II. ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ МАЙНА

Стаття 7. Випадки проведення оцінки майна

Оцінка майна проводиться у випадках, встановлених законодавством України, міжнародними угодами, на підставі договору, а також на вимогу однієї з сторін угоди та за згодою сторін.

Проведення оцінки майна є обов'язковим у випадках:

створення підприємств (господарських товариств) на базі державного майна або майна, що є у комунальній власності;

реорганізації, банкрутства, ліквідації державних, комунальних підприємств та підприємств (господарських товариств) з державною часткою майна (часткою комунального майна);

виділення або визначення частки майна у спільному майні, в якому є державна частка (частка комунального майна);

визначення вартості внесків учасників та засновників господарського товариства, якщо до зазначеного товариства вноситься майно господарських товариств з державною часткою (часткою комунального майна), а також у разі виходу (виключення) учасника або засновника із складу такого товариства;

приватизації та іншого відчуження у випадках, встановлених законом, оренди, обміну, страхування державного майна, майна, що є у комунальній власності, а також повернення цього майна на підставі рішення суду;

переоцінки основних фондів для цілей бухгалтерського обліку;

оподаткування майна та визначення розміру державного мита згідно з законом;

передачі майна під заставу;

визначення збитків або розміру відшкодування у випадках, встановлених законом;

в інших випадках за рішенням суду або у зв'язку з необхідністю захисту суспільних інтересів.

Проведення незалежної оцінки майна є обов'язковим у випадках його застави, відчуження державного та комунального майна способами, що не передбачають конкуренцію покупців у процесі продажу, або у разі продажу одному покупцю, визначення збитків або розміру відшкодування, під час вирішення спорів та в інших випадках, визначених законодавством або за згодою сторін.

Стаття 8. Обмеження щодо проведення оцінки майна

Не допускається проведення оцінки майна суб'єктами оціночної діяльності — суб'єктами господарювання у таких випадках:

проведення суб'єктом оціночної діяльності — суб'єктом господарювання оцінки майна, що належить йому або оцінювачам, які працюють у його складі, на праві власності або на яке зазначені особи мають майнові права;

проведення оцінки майна фізичної особи-замовника або керівників юридичної особи, яка є замовником оцінки, оцінювачем, який має родинні зв'язки з зазначеними особами, або суб'єктом оціночної діяльності —суб'єктом господарювання, керівництво якого має зазначені зв'язки;

проведення оцінки майна своїх засновників (учасників).

Під час оцінки майна, що здійснюється органами державної влади, у тому числі Фондом державного майна України, та органами місцевого самоврядування, встановлюються такі обмеження:

не може передбачатися виключне право її проведення органами державної влади та органами місцевого самоврядування або оцінювачами, які працюють в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, за винятком випадків, передбачених законом;

не можуть передбачатися будь-які форми виключного права на проведення оцінки майна суб'єктами оціночної діяльності, які створені зазначеними органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

Результати оцінки майна, проведеної з порушеннями зазначених обмежень, визнаються недійсними та підлягають обов'язковому скасуванню.

Оцінка майна у випадках її обов'язкового проведення, зазначених у статті 7 цього Закону, виконана суб'єктами, які не є суб'єктами оціночної діяльності, визнається недійсною.

Стаття 9. Методичне регулювання оцінки майна

Методичне регулювання оцінки майна здійснюється у відповідних нормативно-правових актах з оцінки майна; положеннях (національних стандартах) оцінки майна, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, методиках та інших нормативно-правових актах, які розробляються з урахуванням вимог положень (національних стандартів) і затверджуються Кабінетом Міністрів України або Фондом державного майна України.

Розроблення нормативно-правових актів з оцінки майна здійснюється на засадах міжнародних стандартів оцінки. До їх розроблення Фонд державного майна України залучає інші органи державної влади, саморегулівні організації оцінювачів, найбільш авторитетних оцінювачів, наукові та інші установи.

Нормативно-правові акти, які регулюють питання вартості (ціни) майна, не повинні суперечити положенням (національним стандартам) оцінки майна.

Положення (національні стандарти) оцінки майна повинні містити визначення понять, у тому числі поняття ринкової вартості, принципів оцінки, методичних підходів та особливостей проведення оцінки відповідного майна залежно від мети оцінки, вимоги до змісту звіту про оцінку майна та порядок його рецензування.

Положення (національні стандарти) оцінки майна визначають випадки застосування оцінювачами методичних підходів оцінки ринкової вартості майна та випадки і обмеження щодо застосування методичних підходів до визначення неринкових видів вартості майна. При цьому, якщо законами або нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України, договором на проведення оцінки майна або ухвалою суду не зазначено вид вартості, який повинен бути визначений в результаті оцінки, визначається ринкова вартість.

Положення (національні стандарти) оцінки майна є обов'язковими до виконання суб'єктами оціночної діяльності під час проведення ними оцінки майна всіх форм власності та в будь-яких випадках її проведення.

У разі провадження спільної господарської діяльності оцінка частки майна, яке вноситься іноземним суб'єктом господарювання, проводиться відповідно до нормативно-правових актів з оцінки майна, визначених цим Законом.

Стаття 10. Підстави проведення оцінки майна

Оцінка майна проводиться на підставі договору між суб'єктом оціночної діяльності — суб'єктом господарювання та замовником оцінки або на підставі ухвали суду про призначення відповідної експертизи щодо оцінки майна.

У випадках, визначених нормативно-правовими актами з оцінки майна, які затверджуються Кабінетом Міністрів України, суб'єкти оціночної діяльності — органи державної влади та органи місцевого самоврядування здійснюють оцінку майна самостійно на підставі наказу керівника. При цьому, якщо законодавством передбачена обов'язковість проведення незалежної оцінки майна, органи державної влади та органи місцевого самоврядування виступають замовниками проведення такої оцінки майна шляхом укладання договорів з суб'єктами оціночної діяльності — суб'єктами господарювання, визначеними на конкурсних засадах у порядку, встановленому законодавством.

Під час укладання органами державної влади та органами місцевого самоврядування договорів на проведення оцінки майна застосовуються обмеження, зазначені в статті 8 цього Закону. Не допускається встановлення інших обмежень щодо участі суб'єктів оціночної діяльності в проведенні оцінки майна, крім тих, що визначені умовами конкурсного відбору відповідно до законодавства.

Стаття 11. Договір на проведення оцінки майна

Договір на проведення оцінки майна укладається в письмовій формі та може бути двостороннім або багатостороннім. Під час укладання багатостороннього договору крім замовника оцінки стороною договору може виступати особа-платник, якщо оплату послуг суб'єкта оціночної діяльності здійснює інша особа, а не замовник. У цьому випадку на платника як сторону договору поширюються обмеження, зазначені в статті 8 цього Закону.

Замовниками оцінки майна можуть бути особи, яким зазначене майно належить на законних підставах або у яких майно перебуває на законних підставах, а також ті, які замовляють оцінку майна за дорученням зазначених осіб. Замовники оцінки повинні забезпечити доступ суб'єкта оціночної діяльності до майна, що підлягає оцінці на законних підставах, отримання ним необхідної та достовірної інформації про зазначене майно для проведення його оцінки.

Сторони договору на проведення оцінки майна (замовник, платник) мають право вільного вибору суб'єкта оціночної діяльності — суб'єкта господарювання за умови виконання вимог, встановлених статтями 8 та 9 цього Закону.

Істотними умовами договору на проведення оцінки майна є:

зазначення майна, що підлягає оцінці;

мета, з якою проводиться оцінка;

вид вартості майна, що підлягає визначенню;

дата оцінки;

строк виконання робіт з оцінки майна;

розмір і порядок оплати робіт;

права та обов'язки сторін договору;

умови забезпечення конфіденційності результатів оцінки, інформації, використаної під час її виконання;

відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання умов договору;

порядок вирішення спорів, які можуть виникнути під час проведення оцінки та прийняття замовником її результатів.

Законодавством або за згодою сторін договору в ньому можуть бути передбачені інші істотні умови.

Розмір і порядок оплати робіт з оцінки майна визначаються за домовленістю сторін або у випадках відбору суб'єкта оціночної діяльності на конкурсних засадах — за результатами конкурсу. Не допускається встановлення у договорі розміру оплати робіт як частки вартості майна, що підлягає оцінці. Права, обов'язки та відповідальність оцінювача (суб'єкта оціночної діяльності), який проводить експертизу на підставі ухвали (постанови) суду про її призначення, визначаються законодавством України про судову експертизу та цим Законом.

Стаття 12. Звіт про оцінку майна (акт оцінки майна)

Звіт про оцінку майна є документом, що містить висновки про вартість майна та підтверджує виконані процедури з оцінки майна суб'єктом оціночної діяльності — суб'єктом господарювання відповідно до договору. Звіт підписується оцінювачами, які безпосередньо проводили оцінку майна, і скріплюється печаткою та підписом керівника суб'єкта оціночної діяльності.

Вимоги до змісту звіту про оцінку майна, порядку його оформлення та рецензування встановлюються положеннями (національними стандартами) оцінки майна. Зміст звіту про оцінку майна повинен містити розділи, що розкривають зміст проведених процедур та використаної нормативно-правової бази з оцінки майна.

Акт оцінки майна є документом, що містить висновки про вартість майна та підтверджує виконані процедури з оцінки майна, здійсненої суб'єктом оціночної діяльності — органом державної влади або органом місцевого самоврядування самостійно. Якщо процедурами з оцінки майна для складання акта оцінки майна передбачене попереднє проведення оцінки майна повністю або частково суб'єктом оціночної діяльності — суб'єктом господарювання, звіт про оцінку такого майна додається до акта оцінки майна. Акт оцінки майна підлягає затвердженню керівником органу державної влади або органу місцевого самоврядування.

Зміст, форма, порядок складання, затвердження та строк дії акта оцінки майна встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 13. Рецензування звіту про оцінку майна (акта оцінки майна)

Рецензування звіту про оцінку майна (акта оцінки майна) здійснюється на вимогу особи, яка використовує оцінку майна та її результати для прийняття рішень, у тому числі на вимогу замовників (платників) оцінки майна, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, судів та інших осіб, які мають заінтересованість у неупередженому критичному розгляді оцінки майна, а також за власною ініціативою суб'єкта оціночної діяльності. Підставою для проведення рецензування є письмовий запит до осіб, які відповідно до цієї статті мають право здійснювати рецензування звіту про оцінку майна (акта оцінки майна).

Рецензування звіту про оцінку майна (акта оцінки майна) може виконувати оцінювач, який має не менш ніж дворічний досвід практичної діяльності з оцінки майна, експертні ради, що спеціально створені саморегулівними організаціями оцінювачів з метою контролю за якістю оцінки майна, яка проводиться оцінювачами — членами саморегулівної організації, оцінювачі, які мають не менш ніж дворічний досвід практичної діяльності з оцінки майна та працюють у Фонді державного майна України, а також інших органах, зазначених у статті 5 цього Закону.

Рецензування звіту про оцінку майна (акта оцінки майна), якщо зазначена оцінка погоджується, затверджується або приймається органом державної влади або органом місцевого самоврядування, є обов'язковим.

Якщо письмовим запитом про необхідність проведення рецензування звіту про оцінку майна (акта оцінки майна) встановлюється вимога щодо надання висновку про вартість майна, така вимога задовольняється шляхом проведення оцінки майна. У цьому випадку рецензент здійснює або забезпечує здійснення оцінки майна в порядку, встановленому нормативно-правовими актами з оцінки майна.

Рецензування звіту про оцінку майна (акта оцінки майна) оцінювачем, який працює в органі державної влади, на запити органів державної влади або у зв'язку з виконанням своїх посадових обов'язків здійснюється в межах повноважень, визначених посадовими інструкціями. Якщо запитом органу державної влади передбачено надання висновку про вартість майна і підготовка зазначеного висновку вимагає проведення незалежної оцінки, органи державної влади забезпечують її проведення у порядку, встановленому цим Законом.

В інших випадках рецензування звіту про оцінку майна (акта оцінки майна) здійснюється на платній основі.

Розділ III. НАБУТТЯ ПРАВА НА ЗАНЯТТЯ ОЦІНОЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Стаття 14. Професійна підготовка оцінювачів

Професійна підготовка оцінювачів здійснюється навчальними закладами, які уклали угоди про співробітництво з професійної підготовки оцінювачів з Фондом державного майна України. Фонд державного майна України повинен сприяти створенню конкурентного середовища серед навчальних закладів, які здійснюють професійну підготовку оцінювачів.

Професійна підготовка оцінювачів складається з навчання за програмами базової підготовки та підвищення кваліфікації. Загальні вимоги до змісту навчальних програм підлягають обов'язковому погодженню Наглядовою радою з питань оціночної діяльності. Фонд державного майна України та саморегулівні організації оцінювачів спільно здійснюють контроль за якістю професійної підготовки оцінювачів.

Оцінювачі зобов'язані не рідше одного разу в два роки підвищувати кваліфікацію за програмою підвищення кваліфікації. Невиконання цієї вимоги є підставою для зупинення дії кваліфікаційного свідоцтва оцінювача.

Стаття 15. Кваліфікаційне свідоцтво оцінювача

Кваліфікаційне свідоцтво оцінювача (далі — кваліфікаційне свідоцтво) є документом, який підтверджує достатній фаховий рівень підготовки оцінювача за програмою базової підготовки для самостійного проведення оцінки майна. Форми кваліфікаційних свідоцтв оцінювача встановлюються Фондом державного майна України. Право на отримання кваліфікаційного свідоцтва набувають фізичні особи, які мають закінчену вищу освіту, пройшли навчання за програмою базової підготовки та стажування протягом одного року у складі суб'єкта оціночної діяльності разом з оцінювачем, який має не менше ніж дворічний досвід практичної діяльності з оцінки майна, отримали його позитивну рекомендацію та успішно склали кваліфікаційний іспит.

Кваліфікаційні свідоцтва підтверджують професійну підготовку оцінювача за такими напрямами оцінки майна відповідно до програм базової підготовки: оцінка об'єктів у матеріальній формі; оцінка цілісних майнових комплексів, паїв, цінних паперів, майнових прав та нематеріальних активів, у тому числі прав на об'єкти інтелектуальної власності; оцінка земельних ділянок.

Підвищення кваліфікації відбувається за напрямами, зазначеними у кваліфікаційному свідоцтві оцінювача, за результатами якої видається посвідчення про підвищення кваліфікації, яке є невід'ємною частиною кваліфікаційного свідоцтва.

Кваліфікаційне свідоцтво видається Фондом державного майна України спільно з навчальним закладом, на базі якого проводилася підготовка та складався кваліфікаційний іспит, на підставі відповідного рішення Екзаменаційної комісії. За видачу кваліфікаційного свідоцтва справляється плата в розмірі одного неоподатковуваного мінімуму доходів громадян. Зазначена плата спрямовується на покриття організаційних витрат, пов'язаних з видачею кваліфікаційного свідоцтва. У кваліфікаційному свідоцтві зазначаються назва органу державної влади та навчального закладу, які його видали, дата видачі, номер свідоцтва, прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи, якій видається свідоцтво, напрям програми базової підготовки, відповідно до якої підтверджується фаховий рівень оцінювача та дозволяється здійснювати оцінку. Кваліфікаційне свідоцтво є безстроковим у разі виконання всіх вимог, встановлених цим Законом.

Кваліфікаційне свідоцтво видається в двотижневий строк на підставі подання фізичною особою до Фонду державного майна України таких документів: заяви про видачу кваліфікаційного свідоцтва, зразок якої встановлюється Фондом державного майна України, копії паспорту, копії документа про вищу освіту, платіжного документа про внесення плати за видачу кваліфікаційного свідоцтва.

Стаття 16. Порядок прийняття рішення про видачу, позбавлення, зупинення дії кваліфікаційного свідоцтва

Рішення про видачу кваліфікаційного свідоцтва приймається Екзаменаційною комісією, склад якої затверджується Фондом державного майна України та формується з числа його представників, представників інших органів державної влади, до повноважень яких належить реалізація державної політики в питаннях оцінки майна, які мають необхідний рівень підготовки з питань оцінки майна, та представників, делегованих саморегулівними організаціями оцінювачів. При цьому представники саморегулівних організацій оцінювачів повинні становити не менше двох третин кількісного складу Екзаменаційної комісії,

виходячи з рівнопропорційного принципу делегування представників кожної з них. Екзаменаційна комісія діє на базі навчального закладу.

Рішення про позбавлення кваліфікаційного свідоцтва (його анулювання) приймається Екзаменаційною комісією за письмовим поданням заінтересованих осіб з таких підстав: неодноразове грубе порушення оцінювачем нормативно-правових актів з оцінки майна; рішення суду за фактами непрофесійної оцінки майна, яка проведена оцінювачем; наявність у оцінювача непогашеної судимості за корисливі злочини; з'ясування факту неправомірної видачі кваліфікаційного свідоцтва; з'ясування факту порушення оцінювачем обмежень, встановлених статтею 8 цього Закону.

Про прийняте Екзаменаційною комісією рішення про позбавлення кваліфікаційного свідоцтва Фонд державного майна України повідомляє оцінювача письмово в двотижневий строк після надходження відповідного протоколу засідання Екзаменаційної комісії.

Рішення про позбавлення оцінювача кваліфікаційного свідоцтва може бути оскаржено в судовому порядку.

Рішення про видачу кваліфікаційного свідоцтва оцінювачу, який був позбавлений його на підставі цього Закону, приймається Екзаменаційною комісією не раніше ніж через рік від дати позбавлення, в порядку, передбаченому для видачі кваліфікаційного свідоцтва.

Рішення про зупинення дії кваліфікаційного свідоцтва приймається Фондом державного майна України у разі невиконання оцінювачем вимог частини третьої статті 14 цього Закону, зазначення ним свідомо неправдивих даних, що призвело до викривлення інформації про оцінювача в Державному реєстрі оцінювачів. Дія кваліфікаційного свідоцтва поновлюється Фондом державного майна України в тижневий строк після усунення оцінювачем наявних зауважень.

Рішення Екзаменаційної комісії оформлюються протоколами. Порядок роботи Екзаменаційної комісії встановлюється Фондом державного майна України.

Проведення оцінки майна фізичною особою, яка не отримала кваліфікаційного свідоцтва, яку позбавлено кваліфікаційного свідоцтва або дія кваліфікаційного свідоцтва якої зупинена, забороняється. Оцінка майна, яка була підписана зазначеною фізичною особою, вважається недійсною.

Фонд державного майна України може відмовити у видачі кваліфікаційного свідоцтва у випадках неподання фізичною особою принаймні одного з документів, зазначених у частині п'ятій статті 15 цього Закону, недійсності або недостовірності хоча б одного з поданих документів чи зазначення в них свідомо неправдивих даних.

Стаття 17. Державний реєстр оцінювачів

Фонд державного майна України веде Державний реєстр оцінювачів, які отримали кваліфікаційне свідоцтво.

У Державному реєстрі оцінювачів зазначається така інформація про оцінювачів: прізвище, ім'я та по батькові оцінювача, дата видачі та номер кваліфікаційного свідоцтва, назва навчального закладу, який здійснював підготовку оцінювача, дата та номер протоколу рішення Екзаменаційної комісії про видачу кваліфікаційного свідоцтва, напрями оцінки майна, що зазначені в кваліфікаційному свідоцтві, інформація про підвищення кваліфікації за зазначеними напрямами, інформація щодо зупинення дії чи позбавлення кваліфікаційного свідоцтва, місце роботи оцінювача.

Порядок подання оцінювачами інформації до Державного реєстру оцінювачів встановлюється Фондом державного майна України.

Оцінювачі несуть відповідальність за достовірність інформації, яка подається до Державного реєстру оцінювачів, у порядку, встановленому цим Законом.

Стаття 18. Сертифікат суб'єкта оціночної діяльності

Сертифікат суб'єкта оціночної діяльності — суб'єкта господарювання (далі — сертифікат) є документом, що засвідчує право суб'єкта оціночної діяльності на внесення його до Державного реєстру суб'єктів оціночної діяльності, які здійснюють оціночну діяльність у формі практичної діяльності з оцінки майна та які визнані суб'єктами оціночної діяльності за напрямами оцінки майна, що в ньому зазначені.

Сертифікат видається в порядку, встановленому цим Законом, Фондом державного майна України. Форма сертифіката встановлюється зазначеним органом. У сертифікаті зазначаються найменування органу державної влади, що його видав, найменування суб'єкта оціночної діяльності — суб'єкта господарювання, його юридичні реквізити, код Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ), дата видачі та строк дії, напрями оцінки майна, щодо яких дозволена практична діяльність. Сертифікат підписується керівником Фонду державного майна України та засвідчується печаткою. Сертифікат видається строком на три роки та може бути анульований з підстав, зазначених у статті 20 цього Закону.

За видачу сертифіката справляється плата у розмірі трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, яка спрямовується до Державного бюджету України.

Оцінка майна, яка проведена суб'єктом оціночної діяльності — суб'єктом господарювання без чинного сертифіката, є недійсною.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, зазначені в статті 5 цього Закону, визнаються суб'єктами оціночної діяльності відповідно до положень, що регулюють їх діяльність.

Стаття 19. Порядок видачі сертифіката суб'єкта оціночної діяльності

Рішення про видачу сертифіката приймається Фондом державного майна України.

Для розгляду питання про видачу сертифіката суб'єкт господарювання подає до Фонду державного майна України такі документи: заяву про видачу сертифіката за формою, встановленою Фондом державного майна України; нотаріально посвідчену копію установчого документа (для юридичних осіб) або свідоцтва про державну реєстрацію фізичної особи як суб'єкта підприємницької діяльності; довідку про оцінювачів, які працюють в його штатному складі, за формою, встановленою Фондом державного майна України; нотаріально посвідчені копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювачів, зазначених у довідці. Розгляд та перевірка документів, поданих суб'єктом господарювання, здійснюються Фондом державного майна України у строк, що не перевищує тридцяти днів від дати їх подання.

Фонд державного майна України відмовляє у видачі сертифіката у таких випадках:

неподання суб'єктом господарювання принаймні одного з документів;

недійсності або недостовірності хоча б одного з поданих документів чи зазначення в них свідомо неправдивих даних;

ліквідації суб'єкта господарювання;

виявлення порушень статті 8 цього Закону за час дії попереднього сертифіката або в процесі розгляду документів та прийняття рішення про видачу сертифіката;

набрання законної сили двома і більше судовими рішеннями, якими було задоволено позови до суб'єкта оціночної діяльності та оцінювачів, які працюють у його складі, пов'язані з проведенням ними неякісної оцінки майна;

наявності серед оцінювачів, які зазначені у довідці, оцінювачів, кваліфікаційні свідоцтва яких заявлені в довідках інших суб'єктів господарювання, які подали заяву про видачу сертифіката раніше, або кваліфікаційні свідоцтва яких зупинені чи анульовані відповідно до статті 16 цього Закону;

відсутності у штатному складі суб'єкта господарювання хоча б одного оцінювача, який має кваліфікаційне свідоцтво за напрямами оцінки майна, за якими видається сертифікат;

наявності у суб'єкта господарювання ліцензії на здійснення діяльності, яка відповідно до законодавства є виключною.

Сертифікат видається в двотижневий строк Фондом державного майна України за результатами розгляду та перевірки документів, поданих суб'єктом господарювання. Фонд державного майна України веде Державний реєстр суб'єктів оціночної діяльності, яким виданий сертифікат.

Суб'єкти оціночної діяльності — суб'єкти господарювання зобов'язані в тижневий строк письмово інформувати Фонд державного майна України про зміни у штатному складі оцінювачів суб'єкта з часу дії сертифіката, його юридичному статусі, іншу суттєву інформацію, відповідно до якої приймається рішення про видачу або анулювання сертифіката відповідно до цього Закону.

Спірні питання щодо відмови у видачі сертифіката вирішуються Наглядовою радою з питань оціночної діяльності за поданням суб'єктом оціночної діяльності — суб'єктом господарювання відповідної заяви.

Рішення про відмову у видачі сертифіката може бути оскаржено до суду.

Стаття 20. Анулювання сертифіката суб'єкта оціночної діяльності

Сертифікат може бути анульовано Фондом державного майна України виключно з таких підстав:

на підставі висновку Наглядової ради з питань оціночної діяльності за наявності порушень вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів з оцінки майна, виявлених шляхом рецензування, які призвели до визнання неякісною оцінки майна, проведеної суб'єктом оціночної діяльності — суб'єктом господарювання, або оцінювачами, які працюють у його штатному складі;

звільнення всіх оцінювачів, які були заявлені суб'єктом господарювання у штатному складі під час прийняття рішення про видачу сертифіката, або позбавлення чи зупинення дії їх кваліфікаційних свідоцтв;

набрання законної сили двома і більше судовими рішеннями, якими було задоволено позови до оцінювачів (суб'єкта оціночної діяльності — суб'єкта господарювання), пов'язані з проведенням ними неякісної оцінки;

виявлення порушень оцінювачами (суб'єктом оціночної діяльності —суб'єктом господарювання) статті 8 цього Закону;

ліквідації суб'єкта оціночної діяльності — суб'єкта господарювання, який отримав сертифікат;

відсутності у штатному складі суб'єкта оціночної діяльності — суб'єкта господарювання хоча б одного оцінювача, який має кваліфікаційне свідоцтво за напрямами оцінки майна, які зазначені у сертифікаті;

неінформування Фонду державного майна України про обставини, зазначені в частині п'ятій статті 19 цього Закону, що мають суттєве значення для здійснення контролю за оціночною діяльністю.

Поновлення сертифікатів відбувається у порядку, встановленому цим Законом для їх видачі.

Порядок розгляду питань про анулювання сертифіката та його поновлення встановлюється Фондом державного майна України.

Стаття 21. Наглядова рада з питань оціночної діяльності

З метою колегіального вирішення питань щодо видачі суб'єктам оціночної діяльності — суб'єктам господарювання сертифікатів, анулювання сертифікатів, забезпечення прозорості в питаннях державного регулювання оціночної діяльності, підвищення професійного рівня суб'єктів оціночної діяльності створюється Наглядова рада з питань оціночної діяльності (далі — Наглядова рада). Наглядова рада створюється Фондом державного майна України з числа його представників, представників, делегованих іншими органами державної влади, до повноважень яких належить реалізація державної політики в питаннях оцінки майна, які мають необхідний рівень підготовки з питань оцінки майна, та представників саморегулівних організацій оцінювачів, які делеговані ними у порядку, визначеному цими організаціями.

Персональний склад Наглядової ради передбачає рівне представництво органів державної влади та саморегулівних організацій оцінювачів.

Наглядова рада є постійно діючим органом. До повноважень Наглядової ради належать:

вирішення спірних питань, пов'язаних з видачею або анулюванням сертифіката;

погодження загальних вимог до навчальних програм навчання оцінювачів та підвищення їх кваліфікації;

розгляд та надання пропозицій щодо скарг на оціночну діяльність суб'єктів оціночної діяльності — суб'єктів господарювання, у тому числі тих, які виникли під час проведення рецензування звіту про оцінку майна;

погодження нормативно-правових актів з оцінки майна та порядку видачі сертифікатів;

надання рекомендацій щодо удосконалення професійної підготовки оцінювачів.

Порядок роботи Наглядової ради визначається Наглядовою радою та затверджується Фондом державного майна України.

Стаття 22. Державний реєстр суб'єктів оціночної діяльності

Фонд державного майна України веде Державний реєстр суб'єктів оціночної діяльності, які отримали сертифікати.

У Державному реєстрі суб'єктів оціночної діяльності зазначається інформація про суб'єктів оціночної діяльності, які отримали сертифікати, дата їх видачі, напрями оцінки майна, які зазначені у сертифікаті, строк дії сертифіката, місцезнаходження суб'єкта, основна інформація про склад оцінювачів суб'єкта та їх кваліфікацію, інша суттєва інформація щодо досвіду та практичної діяльності з оцінки майна.

Державний реєстр суб'єктів оціночної діяльності надається на вимогу органів державної влади та органів місцевого самоврядування в порядку, встановленому законодавством.

Порядок надання довідок з Державного реєстру суб'єктів оціночної діяльності суб'єктам господарювання та фізичним особам встановлюється Фондом державного майна України.

Розділ IV. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОЦІНОЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 23. Зміст і напрями державного регулювання оціночної діяльності

Державне регулювання оціночної діяльності полягає в забезпеченні формування та розвитку інфраструктури оцінки майна в Україні, об'єктивності та законності її проведення, у тому числі відповідності оцінки майна нормативно-правовим актам з оцінки майна, впровадження в практику оціночної діяльності міжнародних норм та правил оцінки майна, забезпеченні суспільних інтересів у питаннях оцінки майна, створення конкурентного середовища серед суб'єктів оціночної діяльності — суб'єктів господарювання та навчальних закладів, що здійснюють професійну підготовку оцінювачів, проведення оцінки майна органами державної влади та органами місцевого самоврядування відповідно до законодавства.

Основними напрямами державного регулювання оціночної діяльності є:

контроль за дотриманням єдності нормативно-правового та організаційного забезпечення оцінки майна;

забезпечення норм і рівня професійної підготовки оцінювачів та контроль за їх додержанням;

контроль за виконанням оцінювачами та суб'єктами оціночної діяльності умов здійснення оціночної діяльності;

організаційне забезпечення роботи Наглядової ради та Екзаменаційної комісії;

видача кваліфікаційних свідоцтв та сертифікатів;

визнання статусу саморегулівних організацій оцінювачів та контроль за додержанням ними правил громадського регулювання оцінки майна, визначених цим Законом, забезпечення їх широкого залучення до регулювання оціночної діяльності;

контроль за додержанням законодавства суб'єктами оціночної діяльності та іншими суб'єктами під час проведення оцінки майна;

сприяння встановленню єдиних норм та правил оцінки майна в Україні, що базуються на міжнародних нормах і правилах;

ведення Державного реєстру оцінювачів та Державного реєстру суб'єктів оціночної діяльності;

інші напрями діяльності для реалізації функцій державного регулювання оціночної діяльності.

Стаття 24. Орган державної влади, який здійснює державне регулювання оціночної діяльності

Органом державної влади, який здійснює державне регулювання оціночної діяльності в Україні, є Фонд державного майна України.

Кабінет Міністрів України в питаннях оціночної діяльності здійснює повноваження, визначені Конституцією України, цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

Інші органи державної влади та органи місцевого самоврядування здійснюють свої повноваження в питаннях оцінки майна відповідно до законодавства.

Фонд державного майна України забезпечує широке інформування суспільства з питань оціночної діяльності, стану та особливостей ціноутворення на майно та майнові права в Україні.

Стаття 25. Відповідальність за порушення законодавства про оцінку майна, майнових прав та оціночну діяльність

Органи місцевого самоврядування зобов'язані дотримуватися вимог цього Закону в частині майна, майнових прав, що є у комунальній власності, в тому числі забезпечити єдність нормативно-правових вимог проведення оцінки зазначеного майна, передбачених цим Законом, сприяти створенню конкурентного середовища серед суб'єктів оціночної діяльності — суб'єктів господарювання.

Посадові особи, громадяни, юридичні особи, оцінювачі та суб'єкти оціночної діяльності, винні в порушенні законодавства про оціночну діяльність, несуть відповідальність згідно з цим та іншими законами.

Розділ V. САМОРЕГУЛІВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОЦІНЮВАЧІВ

Стаття 26. Поняття саморегулівної організації оцінювачів

Саморегулівними організаціями оцінювачів є всеукраїнські громадські організації, що об'єднують фізичних осіб, які визнані оцінювачами в порядку, встановленому цим Законом, отримали свій статус відповідно до вимог цього Закону та здійснюють повноваження з громадського регулювання оціночної діяльності.

Утворення та порядок діяльності саморегулівних організацій оцінювачів регулюються законодавством про об'єднання громадян з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.

Саморегулівні організації оцінювачів є юридичними особами, які діють на засадах самоврядування і діяльність яких не має на меті отримання прибутку.

Стаття 27. Порядок визнання статусу саморегулівної організації оцінювачів

Всеукраїнські громадські організації фізичних осіб, які визнані оцінювачами відповідно до цього Закону, що претендують на визнання їх статусу саморегулівної організації оцінювачів, повинні відповідати таким критеріям:

кількісний склад повинен налічувати не менше 250 оцінювачів;

90 відсотків членів її загального кількісного складу повинні здійснювати оціночну діяльність у будь-якій формі, визначеній статтею 4 цього Закону, у складі суб'єктів оціночної діяльності;

наявність встановленої процедури внутрішньої сертифікації своїх членів з метою контролю за якістю оцінки майна, яка проводиться ними.

Порядок визнання статусу саморегулівної організації оцінювачів Фондом державного майна України встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 28. Повноваження саморегулівних організацій оцінювачів

Саморегулівні організації оцінювачів здійснюють такі повноваження з громадського регулювання оціночної діяльності:

контроль за виконанням положень (національних стандартів) оцінки майна та інших нормативно-правових актів з оцінки майна, забезпеченням належної якості оцінки майна, яка проводиться оцінювачами — її членами;

рецензування звіту про оцінку майна, яка проводиться оцінювачами —членами саморегулівної організації оцінювачів, на вимогу інших організацій, громадян, юридичних осіб відповідно до вимог положень (національних стандартів) оцінки майна та у порядку, встановленому саморегулівною організацією оцінювачів;

участь у розробленні нормативно-правових актів з оцінки майна;

участь у професійній підготовці оцінювачів;

участь у складі Екзаменаційної комісії та Наглядової ради;

захист своїх членів у питаннях судового та досудового вирішення спорів, пов'язаних з оцінкою майна, відповідно до законодавства;

сприяння розвитку конкуренції серед оцінювачів;

підвищення професійного рівня членів саморегулівної організації шляхом внутрішньої сертифікації за процедурою, встановленою саморегулівною організацією;

сприяння розвитку інформаційних технологій в оцінці майна, широкому інформуванню суспільства про особливості ціноутворення на майно та майнові права;

встановлення інших вимог щодо сумлінного виконання своїми членами оцінки майна, забезпечення виконання ними вимог цього Закону, нормативно-правових актів з оцінки майна.

Розділ VI. ПРАВА, ОБОВ'ЯЗКИ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ОЦІНЮВАЧІВ І СУБ'ЄКТІВ ОЦІНОЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 29. Права оцінювачів

Оцінювачі мають право:

доступу до майна, яке оцінюється, документації та іншої інформації, яка є необхідною або має суттєве значення для оцінки;

отримувати роз'яснення та додаткові відомості, необхідні для проведення оцінки майна та складання звіту про оцінку майна, від замовника оцінки та інших осіб щодо інформації, яка містить державну або комерційну таємницю, за наявності у оцінювача відповідного дозволу або угоди про конфіденційність інформації;

відмовитися від проведення оцінки майна у разі виникнення обставин, які перешкоджають проведенню об'єктивної оцінки, у тому числі будь-яких форм примусу;

страхувати свою цивільну відповідальність, пов'язану з професійною оціночною діяльністю;

бути безпосередньо присутніми на засіданні Екзаменаційної комісії під час розгляду питання щодо позбавлення оцінювача кваліфікаційного свідоцтва;

оскаржувати дії посадових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування, рішення Екзаменаційної комісії, Наглядової ради в судовому порядку.

Стаття 30. Права суб'єктів оціночної діяльності

Суб'єкти оціночної діяльності мають право:

доступу до майна, що оцінюється, документації та іншої інформації, яка є необхідною або має суттєве значення для оцінки;

отримувати роз'яснення та додаткові відомості, необхідні для проведення оцінки майна, майнових прав та складання звіту про оцінку майна, від замовника оцінки та інших осіб щодо інформації, яка містить державну або комерційну таємницю, за наявності у суб'єкта оціночної діяльності (оцінювачів, які працюють у його штатному складі) відповідного дозволу або угоди про конфіденційність інформації;

відмовитися від проведення оцінки майна у разі виникнення обставин, які перешкоджають проведенню об'єктивної оцінки, у тому числі будь-яких форм примусу;

страхувати свою відповідальність перед третіми особами, пов'язану з оціночною діяльністю;

залучати додатково у разі необхідності до участі у проведенні оцінки майна інших оцінювачів або інших фахівців, а також суб'єктів підприємницької діяльності;

забезпечувати присутність своїх представників на засіданні Наглядової ради під час розгляду питання про анулювання сертифіката суб'єкта оціночної діяльності;

оскаржувати дії посадових осіб органів державної влади, органів місцевого самоврядування, рішення Наглядової ради, Екзаменаційної комісії в судовому порядку.

Стаття 31. Обов'язки оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності

Оцінювачі та суб'єкти оціночної діяльності зобов'язані:

дотримуватися під час здійснення оціночної діяльності вимог цього Закону та нормативно-правових актів з оцінки майна;

забезпечувати об'єктивність оцінки майна, повідомляти замовника про неможливість проведення об'єктивної оцінки у зв'язку з виникненням обставин, які цьому перешкоджають;

забезпечувати збереження документів, які отримані під час проведення оцінки від замовника та інших осіб;

забезпечувати конфіденційність інформації, отриманої під час виконання оцінки майна, відповідно до закону;

виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством.

Стаття 32. Відповідальність оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності

Оцінювачі та суб'єкти оціночної діяльності несуть відповідальність за порушення вимог цього Закону в порядку, встановленому законами.

Оцінювачі та суб'єкти оціночної діяльності — суб'єкти господарювання несуть відповідальність за невиконання або неналежне виконання умов договору, зокрема за недостовірність чи необ'єктивність оцінки майна, відповідно до умов договору та закону.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування і оцінювачі, які працюють у їх складі, несуть відповідальність відповідно до законів у межах положень та посадових інструкцій, що регламентують їх діяльність.

Стаття 33. Вирішення спорів

Спори, пов'язані з оцінкою майна, майнових прав, вирішуються в судовому порядку.

Розділ VII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету. Міністрів України:

у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність з цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади своїх нормативно-правових актів у відповідність з цим Законом.

3. Кабінету Міністрів України, Фонду державного майна України забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом.

4. Нормативно-правові акти, якими передбачено проведення експертної оцінки майна, діють до внесення змін до них.

5. Фізичні особи, які отримали кваліфікаційні документи оцінювачів до набрання чинності цим Законом, строк дії яких закінчується не раніше 31 грудня 2001 року, мають право протягом року зареєструватися в Державному реєстрі оцінювачів у порядку, встановленому Фондом державного майна України. Кваліфікаційні документи оцінювачів, видані фізичним особам у порядку, що діяв до набрання чинності цим Законом, які протягом зазначеного строку не зареєструвалися в Державному реєстрі оцінювачів, вважаються недійсними.

6. Угоди на проведення експертної оцінки майна, укладені суб'єктами підприємницької діяльності з Фондом державного майна України, є дійсними до закінчення строку їх дії.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 12 липня 2001 року.
№ 2658-III.

Закон друкується з комп'ютерного набору Укрінформу

Чому загинули динозаври?

Імовірність однієї з гіпотез підтверджує відкриття українського пілота Сергія Боброва

Сенсації

Спочатку, однак, спробуймо відповісти на дещо інше запитання: не чому, а коли припинили своє існування динозаври? Особливих розбіжностей серед науковців щодо цього немає: 65 мільйонів років тому, наприкінці крейдяного періоду. Знають вони й протягом якого терміну ці тварини, по суті, безроздільно господарювали на нашій планеті — 150 мільйонів років. А потім раптово, за порівняно короткий проміжок часу зникли. Чому? Ось тут гіпотез висунуто чимало, понад сотню, наскільки відомо. Більшість із них визнано, щоправда, необгрунтованими. Та деякі вже багато десятиліть претендують на імовірність, перевіряються, доводяться.

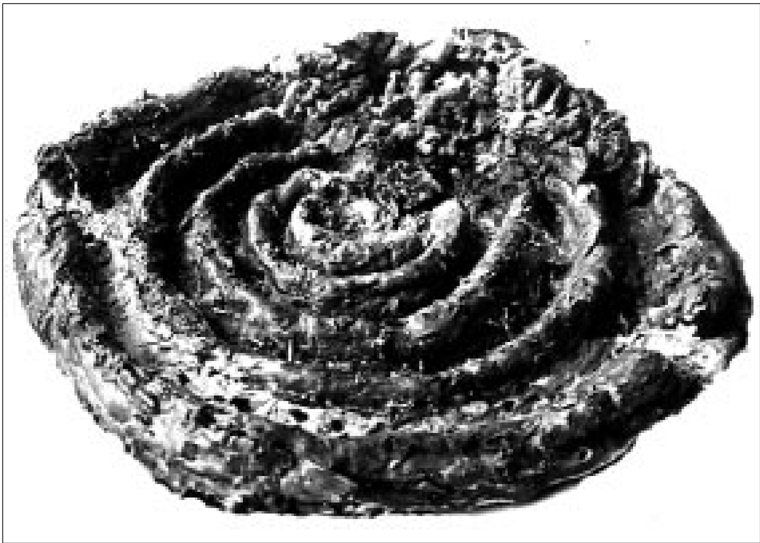
Одна з найновіших висуває як основну причину катастрофу, що раптово сталася на Землі в результаті її зіткнення з величезним, діаметром, за деякими версіями, від 9 до 16 кілометрів, метеоритом. Від удару й можливого вибуху, стверджується, вгору піднялася така кількість куряви, що багато місяців сонячні промені не досягали поверхні Землі, на ній настало раптове глобальне похолодання. Внаслідок цього загинули рослини, за ними — тварини, що цими рослинами живилися, а потім і хижаки. І хоча згодом поступово настало потепління, кризовий період на Землі розтягнувся приблизно на п'ять мільйонів років, протягом яких і відбувалися процеси різкої зміни клімату та природи планети, вимирання динозаврів та літаючих ящурів...

Де ж упало оте небесне тіло? Найчастіше вказують на кратер Чікксулуб, що в Мексиці, на півострові Юкатан, діаметром близько 200 кілометрів. Саме туди навесні минулого року, як повідомляли деякі інформагентства, й вирушила міжнародна експедиція науковців з намірами провести буріння дна кратера, вкритого кілометровим шаром осадкових порід, у пошуках слідів того давнього метеорита. В разі його виявлення, сподіваються вчені, буде можливість відтворити уявну картину впливу удару космічного тіла на подальшу історію Землі й визначити, через скільки часу в цьому районі планети знову з'явилося життя. Пошуки даних про результати роботи цієї експедиції через різні джерела, в тім числі й через мережу Інтернет, успіхами поки що не увінчалися. Можливо, вони ще тільки опрацьовуються.

Утім, чи Юкатан — єдине місце, куди міг упасти у прадавні часи метеорит? Ось британський журнал «Nature» в одному зі своїх недавніх номерів опублікував результати аналізів кам'яного уламка вочевидь космічного походження, знайденого під час розкопок тихоокеанського дна. Чи то уламок той з «юкатанського» метеорита, чи з якогось іншого, зважаючи що віддалився він від названого на кілька сотень кілометрів? Описано в спеціальній літературі й Понігайську улоговину в російському Сибіру: дві, мовби вкладені одна в одну, воронки діаметром у 75 та 100 кілометрів, появу яких теж пов'язують з падінням космічного тіла. Виявлено й обстежено низку кратерів і на Африканському континенті, правда, скромніших розмірів... Отже, варто припустити, окрім «юкатанського» удару були й інші? Підтвердженням тому може слугувати й відкриття українського пілота одесита Сергія Миколайовича Боброва. Пишемо «відкриття», бо ні нам, ні йому самому, хоча й перечитав усе доступне не тільки в Одесі, а й у Києві та Москві, опису того «ангольського дива» знайти не вдалося, не знають про нього й вітчизняні науковці, з якими спілкувалися.

Отже: близько двох десятиліть тому, коли в Анголі йшла війна, літав в її небі й український цивільний пілот Сергій Бобров на літакові Як-40. Кого й що перевозив, уточнювати тепер не будемо, зауважимо тільки, що і йому, і його товаришам вже в наші часи видали посвідчення учасників бойових дій. А тривалий час ніхто з них не міг навіть заїкнутися, де він там у тій Африці та з якою метою літав. Про те відряджувались суворо попереджали. До речі, саме цим пояснюється й те, що лише кілька років тому Сергій Миколайович зважився на оприлюднення побаченого ним дива.

А сталося все під час виконання спецрейсу за маршрутом Луена — Маланже — Луанда. Як-40 ішов на висоті 5000 метрів зі швидкістю близько 500 кілометрів на годину, як раптом на нього налетіла шалена гроза. Втікаючи від неї, екіпаж змушений був відхилитися від наміченого маршруту й пролітати місциною, над якою, може бути, траси досі не пролягали. І десь за годину льоту на шляху до Маланже перед очима командира літака, штурмана й бортмеханіка, які здійснювали політ візуально (наземні навігаційні засоби в результаті воєнних дій були тоді виведено з ладу), відкрилося ніколи ними не бачене диво — п'ять «вкладених» одне в одне величезних кілець. Схожих на оті, що з'являються на поверхні води, коли жбурнеш каменюку до водойми, а потім — зникають. А тут — застиглі, вкриті лісом. І велетенських розмірів: діаметр зовнішнього кільця — не менш як 250 кілометрів! Ширина кожного з концентричних валів біля підніжжя, на перший погляд, близько 500 метрів, висота — приблизно 200 — 300 метрів... Ні, не привиділося все оте пілотам, не було маревом. Бо невдовзі, знову пролітаючи над тим районом, мали змогу ще раз помилуватися дивовижними валами-кільцями, усим грандіозним витвором. І замислитися на все наступне життя: звідки вони тут, хто їх створив? Відповіді немає й досі. Хоча Сергій Миколайович наполегливо її шукає.

Уже мовлено про те, що перечитав він усе доступне в найбільших наукових бібліотеках, зустрічався з багатьма причетними до вивчення космосу й планети Земля науковцями. Став своєрідною «енциклопедією». Твердий висновок зробив для себе поки що один: «ангольське диво» — то не витвір людських рук. Хоча дехто й припускає: «Може, то якісь прадавні племена так «поклонялися» своїм божествам?». Ні, переконаний С. Бобров, людським рукам таке непідвладне. Адже навіть уся Велика Китайська стіна, яку десять років споруджували мільйони китайців, не йде в жодне порівняння з одним лише «ангольським кільцем». На нього пішло б матеріалу в тисячу разів більше. Сергій Миколайович (а разом з ним і дехто з тих, хто почув його розповідь) дотримується іншої, вірогіднішої, на його думку, версії: там з нашою планетою давним-давно «зустрілося» якесь величезне космічне тіло.

Відомі, проте, одно-, двокільцеві кратери, а тут — одразу аж п'ять кілець. Чому? І цьому прагне дати пояснення: метеорит так глибоко пробив земну кору, такої величезної сили був вибух від зіткнення, що з-під твердої оболонки на поверхню хлинула розплавлена, на кшталт вулканічної, маса, яка й розлилася (на зразок отих водяних хвиль-кіл від каменя) та застигла величезними кільцями. Тобто ангольський феномен має, за гіпотезою С. Боброва, метеоритно-вулканічне походження. Сергій Миколайович не береться, зрозуміло, достеменно твердити, що й оте зіткнення небесного тіла із Землею напряму зв`язане зі зникненням динозаврів, вік кілець мали б встановити вчені. Однак, чом би не припустити й отаку версію? С. Бобров очікує, що певні наукові кола (вітчизняні чи зарубіжні) таки зацікавляться колись його відкриттям упритул, спорядять експедицію до Анголи. Він готовий стати провідником. Чим більше ми пізнаємо прадавні катастрофи космічного характеру на Землі, тим більша вірогідність їх прогнозування, а може, й... попередження.

Фантастика, скажете, та хоч якою інтригуючою та захоплюючою вона була б, фантастикою й залишиться. А може, то — своєрідне попередження? Про можливість таких катастроф... Адже ж володарювали 150 мільйонів років тому на Землі динозаври...

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

На знімку: макет «ангольського дива», виготовлений С. Бобровим: у верхній частині — гори, що підступили до «кілець».

Фото Олега ВЛАДИМИРСЬКОГО.

Дні великого футболу на Львівщині

Спорт

Зранку перед матчем збірних України та Вірменії представники Федерації футболу України, голови багатьох регіональних федерацій, а з ними і журналістська команда побували на уроці футболу в середній школі села Зашків Жовківського району Львівської області. Це місце добре знайоме кожному українському патріотові. Адже тут народився і зростав мужній полковник Євген Коновалець. Є в селі музей-садиба, пам'ятник героєві. А місцевій школі надано його ім'я.

Директор навчального закладу Степан Макар, сам у минулому вправний гравець, розповів нам, що футбольні уроки проводяться тут уже третій рік поспіль. І, зрозуміло, є справою знайомою і бажаною. За словами пана Макара, найпопулярнішою у світі грою займаються практично всі 265 учнів. У самому районі створено дитячо-юнацьку футбольну лігу, в якій виступають 22 команди, поділені на чотири групи. А четвірка представників Жовківського району грає за команду майстрів львівських «Карпат».

Президент ФФУ Григорій Суркіс подарував юним футболістам форму та футбольні м'ячі. І сам трохи пограв з ними на смарагдовому полі.

А вже перед матчем збірних на стадіоні «Україна» ще велика група юних футболістів отримала м'ячі. Чудові подарунки дісталися й Львівській обласній федерації футболу та кафедрі футболу місцевого інфізкульту —комп'ютери.

Потім був матч зі щасливим для заповненого вщерть львівського стадіону і всієї України переможним результатом. А після нього — традиційна прес-конференція. На ній українську команду за традицією представляли асистенти Валерія Лобановського — **Володимир ВЕРЕМЄЄВ та Леонід БУРЯК.** Ось яке враження на них справив цей поєдинок.

В. В. — Ми готувалися до серйозного протистояння, бо жоден матч з вірменською збірною, з якою останнім часом регулярно зустрічаємося, не проходив легко. На жаль, не всі наші футболісти і цього разу виконали установку на гру. З одного боку, ми самі недопрацювали в деяких компонентах, з другого — нам не дали розгулятися вірменські футболісти. Українська збірна дуже хотіла виграти. І те, що мети досягнуто, особливо приємно. Хлопці виявили характер, хоча й розпочали другий тайм невдало. Стосовно другого місця в нашій групі, то воно визначиться 6 жовтня, завершального дня відбіркового турніру.

Л. Б. — Я знімаю капелюха перед львівськими вболівальниками. У Києві нам бракувало такої атмосфери. Хотів би подякувати хлопцям, які провели матч досить непогано і виграли непростий поєдинок. А це, між іншим, була друга напружена зустріч за останні дні. До того ж вірменська збірна завжди славилася непоступливістю, технікою, вмінням тримати м'яча. Цим частково можна пояснити те, що в перші хвилини після перерви ми поступилися ініціативою.

— Чи дуже відчутна була відсутність Тимощука?

Л. Б. — Безперечно, Анатолій — кваліфікований футболіст, і його відсутність порушила структуру нашої гри. Однак Серебренників, який вийшов на поле замість нього, зіграв гідно, на добротному рівні. Це доводить, що в українській збірної є не 11—12 футболістів, а довга лава запасних, яка дає змогу варіювати складом.

— Прокоментуйте гру Шищенка...

В. В. — Йому ще бракує досвіду, але ми уважні до цього футболіста. Він — уже гравець національної збірної, а його дії, сподіваюся, сподобалися всім.

— Багато хто вважає, що рахунок не зовсім відповідає реальному співвідношенню сил на полі. А якої думки ви з цього приводу?

В. В. — Два м'ячі з трьох ми забили під завісу зустрічі, коли всі вірмени пішли вперед відігруватися. І наразилися на контратаки. В першому таймі була рівна боротьба, але гол пощастило забити нам. Після перерви гра нагадувала гойдалки: в якихось епізодах перевага була за гостями, в якихось ініціативою володіли ми.

— Здається, проведення офіційного матчу з участю національної збірної України вдалося. Якщо нам пощастить вийти до плей-оф, то, можливо, варто було б ще раз зіграти тут?

Л. Б. — Ви знаєте, що така сама ідея народилася кілька хвилин тому в нашій роздягальні. Тому це питання з порядку денного не знімається. Залишається мало —потрапити до плей-оф...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Львів—Київ.

До сесійної зали — переможцем

Народний депутат України, голова правління ВАТ «Концерн Стирол» Микола Янковський під час парламентських канікул не лише відновлював здоров'я, зустрічався з виборцями, працював над законопроектами, а й удосконалював спортивну майстерність. У парі з майстром спорту Ігорем Зоріним народний обранець уп'яте виграв міжнародний турнір із тенісу «Stirol Cup — 2001» у розряді «бізнес-клас».

Анатолій ЄРЕМЕНКО.

Донецька область.

Спростування

Оголошення про порушення справи про банкрутство ВАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат» (код за ЄДРПОУ — 001970977) та призначення Москаленко Н. І. розпорядником майна, оприлюднене в «ГУ» від 31.08.2001р. № 155 (2655) вважати недійсним.

Спростування друкується на вимогу Господарського суду Дніпропетровської області за повідомленням якого, даний суд ухвал з приводу зобов'язання опублікувати дане оголошення про порушення справи про банкрутство ВАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат» та про призначення розпорядником майна Москаленко Н. І. не приймав, та Приватне підприємство «Емфі» з заявою про публікацію оголошення до редакції газети не зверталося.

«Розширення ЄС — це не побудова нових стін»

Отже, у понеділок в Ялті розпочнеться черговий, п'ятий, саміт Україна—Європейський союз. Як завжди, обговорюватиметься чимало важливих питань і буде сказано багато високих слів: про євроінтеграцію, зацікавленість у співробітництві, про приєднання України до ЄС як її стратегічну мету тощо. Але поки що реально приєднуватися до союзу збираються інші, а в Києві дедалі більше говорять про можливість створення нових «залізних завіс» на західних українських кордонах. Уже запровадили для українців візи Чехія й Словаччина, з 1 жовтня має намір зробити це Болгарія. Ось як дивиться на такі речі офіційний представник України при Європейському союзі Роман ШПЕК:

— Україна вітає розширення ЄС. Ми однозначно стверджуємо, що наближення Європейського союзу до наших кордонів матиме позитивний вплив на політичні, демократичні, ринкові реформи в нашій державі. Водночас ми висловлюємо занепокоєння: коли розширений ЄС постане на кордонах України, то чи не виникнуть ускладнення, пов'язані з функціонуванням візового режиму в рамках Шенгенської угоди? Чи не будуть порушені родинні, регіональні, торговельні зв'язки або ж співробітництво між Україною та ЄС загалом? І це непокоїть не тільки Україну, а й Польщу, Угорщину, інші держави. Тому стоїть питання: яку форму співпраці обрати? Які візи мають бути для українців: середньострокові, багаторазові?.. Можливо, в прикордонних районах запровадити спеціальні перепустки, магнітні картки тощо?

Зараз кожна сторона формує власну позицію з цього приводу. Ми висловили своє занепокоєння, воно зрозуміле. Тепер експерти готують конкретні питання, на які треба буде знайти взаємоприйнятні відповіді.

— А якою мірою ті самі Польща, Угорщина тощо вільні у виборі майбутніх характеристик візового режиму на кордоні з Україною? Чи це справа Києва й Брюсселя, а поляки чи угорці чинитимуть так, як їм скаже Євросоюз?

— Це справа всіх. Насамперед слід пам'ятати, що знайти компроміс можна лише в рамках Шенгенської угоди. Вона ж уже є, і не сподіваймося, що в документі щось мінятимуть: сьогодні — заради України, а завтра —заради Швейцарії чи когось іншого. Країни-кандидати приєднуються до цієї угоди і виконують усі її вимоги. Ми вели діалог з найближчими сусідами — поляками, словаками. У перших таких україно-польських консультаціях узяли участь представники Європейської комісії. Зараз ми кажемо: давайте визначимося з позицією п'ятнадцяти нинішніх членів Європейського союзу з цього приводу, щоб це також було елементом переговорів з ЄС Польщі чи будь-якого іншого кандидата. Як я казав, наші пропозиції щодо візових пільг чи полегшень для українських громадян уже є, вони обговорюються країнами—членами ЄС. На саміті ці питання теж порушуватимемо. Тим більше що це для них не нове. Вони вже знають, чого ми хочемо, і чудово розуміють, що розширення ЄС — це не побудова нових стін.

— Чи пов'язане між собою можливе надання отих полегшень українським громадянам для поїздок на Захід і доведення до ладу наших східних рубежів — адже кордон з Росією нині геть «дірявий»?

— Насамперед слід зрозуміти: кордон потрібен не для Заходу, кордон потрібен для України. Це один з атрибутів держави. І коли ми кажемо про зону вільної торгівлі з Євросоюзом, про асоційоване членство в ньому, про повне членство як нашу стратегічну мету, то повинні розуміти: не маючи належного кордону з Росією, Білоруссю чи Молдовою, ми ні на що не можемо розраховувати.

З другого боку, що таке належний кордон? Знову-таки, не повинно бути стіни між Польщею та Україною, але, так само, і між Україною й Росією. Повинні бути можливості для нормального обігу товарів, послуг. Усі чесні люди й легальні вантажі мають пересуватися вільно. Наркотики, контрабанда, зброя, людські органи для трансплантацій — ось що лякає європейців. Не українців бояться в Німеччині чи Іспанії, до них там добре ставляться — бояться тих, які діють поза межами закону і в Україні, і в Європі. Скажімо, через українські порти до Молдови, а далі до Європи потрапляє величезна кількість контрабандних цигарок. А це ж економічні втрати для тих держав. І тут, як і в інших випадках, ми про це відверто говоримо й відкриті для співробітництва. Питання облаштування кордонів є пріоритетними для багатьох спільних з ЄС програм: вони передбачають розвиток прикордонної інфраструктури, прикордонного управління, навчання фахівців тощо. Це один з елементів угоди про партнерство і співробітництво.

— Чи є демаркація, тобто позначення на місцевості, кордону з Росією необхідним кроком з огляду на нашу стратегічну мету — вступ до ЄС?

— Я не фахівець з російських питань. Але кордон має бути і на мапі, і на території.

«Наступні парламентські вибори стануть лакмусовим папірцем...»

З нагоди саміту «ГУ» поставив також кілька запитань послу Королівства Бельгія (ця держава нині головує в ЄС) в Україні П'єру Клеману ДЮБЮЇССОНУ.

— Пане посол, що ви думаєте про часто мусовану в Україні тезу: розширення ЄС може призвести до створення нових «залізних завіс» у Європі?

— Насамперед я не переконаний, що таку думку поділяє більшість українців. Особисто я вірю, що часи оперування термінами холодної війни — в минулому. Можливо, деякі люди за ними сумують, але це вже несуттєво. Сучасний світ постав перед неминучою реальністю, якою є паралельне функціонування в країні ринкової економіки та демократичної політичної системи. Іншим важливим елементом є міжнародне співробітництво і консультації. Після другої світової війни з'явилося кілька міжнародних інституцій, деякі з них є дуже важливими в збереженні стабільності у відносинах між державами. І однією з причин заснування Європейського союзу було саме це. А те, що ЄС став мирною і процвітаючою організацією — не випадково. Адже співтовариство має три фундаментальні ідеї, що називаються демократією, відкритим ринком і міжнародним співробітництвом. Звичайно, недоліки у нас є, і це неможливо заперечити. Але повернутися назад означало б втрапити в пастку фатальної історичної помилки.

— Як ви оцінюєте рівень європейської інтеграції України?

— Насамперед хочу дещо пояснити. Ідея європейської інтеграції може бути втілена, коли країна офіційно запросила членства в Європейському союзі. Крім того, європейська інтеграція — це тривалий процес, в якому держави не лише пристосовують їхнє законодавство до законодавства союзу, а й, що дуже важливо, передають частину свого суверенітету до наднаціональних інституцій, наприклад Єврокомісії. Цей процес триває і після того, як країна стала членом ЄС. Найкращою ілюстрацією може слугувати євро, єдина європейська валюта. Як ви знаєте, з 1 січня 2002 року 13 країн Євросоюзу замінять нею свої національні валюти. І це буде момент надзвичайної ваги, тому що один із найміцніших символів суверенітету та націоналізму буде віддано на користь спільної європейської справи. Іншим гарним прикладом є заснування європейської армії, яка залагоджуватиме конфлікти, що загрожуватимуть європейським цінностям. Отже, європейська інтеграція означає шлях, на якому щось важливе віддається на спільні справи.

Щодо вашої держави, то нині було б доцільніше казати про наближення до Європи. Україна здійснила деякі кроки. Однією з необхідних передумов є виконання Угоди про партнерство і співробітництво з ЄС, і тут Україна досягла певного прогресу. З другого боку, хоча макроекономічна картина в державі за останні два роки загалом покращилася, досягнення України в структурних реформах залишаються незначними, обтяжені великою кількістю нездійснених заходів.

Іншим серйозним кроком у напрямі зближення з Європою є вступ до Світової організації торгівлі. З політичної точки зору, надзвичайно важливо, аби чесними й прозорими були наступні парламентські вибори. ЄС надає цьому величезного значення: наближення до європейських стандартів — це не лише економічний вимір, це й відданість демократичним цінностям. Отож парламентські вибори стануть лакмусовим папірцем, що покаже: чи серйозна Україна в своїх намірах стосовно європейської інтеграції.

— Які завдання щодо відносин ЄС та України ставить під час свого президентства в союзі Бельгія?

— Одним із наших пріоритетів буде спостереження за діяльністю мас-медіа впродовж виборчої кампанії. Для ЄС загалом і для бельгійського президентства зокрема питання рівного доступу до преси і телебачення всіх політичних гравців є першочерговим. Ми підтримуватимемо формування в Україні громадянського суспільства. Також продовжимо зусилля в здійсненні адміністративної реформи, економічних перетворень, в площині прикордонного співробітництва, в енергетичному секторі. Щодо останнього, то, нагадаю, нещодавно ЄС надав істотну безоплатну допомогу на покриття енергетичного дефіциту, спричиненого закриттям ЧАЕС.

Інтерв'ю брав Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Хроніка. Факти. Події

Чотири теми для обговорення

Завтра до Києва з черговим візитом прибувають доповідачі Моніторингового комітету Парламентської асамблеї Ради Європи Анне Северинсен та Рената Вольвенд. Як повідомила «ГУ» Анне Северинсен, у центрі уваги їхніх зустрічей будуть свобода засобів масової інформації, розслідування справи Гонгадзе, виконання Україною законодавчої частини своїх зобов'язань перед Радою Європи і становище національних меншин. За попередніми даними Центру інформації і документації РЄ в Києві, представниці ПАРЄ зустрінуться з Головою Верховної Ради Іваном Плющем, лідерами груп і фракцій українського парламенту, Уповноваженою ВР з прав людини Ніною Карпачовою, міністром закордонних справ Анатолієм Зленком, головою Верховного Суду Віталієм Бойком, керівництвом Мін'юсту та Генпрокуратури. Відвідають доповідачі й адміністрацію Президента. Крім того, вони планують зустрітися з журналістами, представниками національних меншин і неурядових організацій, Лесею Гонгадзе. А в посольстві Латвії в Україні має відбутися розмова доповідачів із послами країн—членів Ради Європи.

Музичний вирок

19-річний Алан Ло любить їздити вулицями невеликого містечка Кембрідж в американському штаті Огайо. Донедавна він супроводжував свої прогулянки музичними композиціями в стилі «хард-рок», увімкнувши магнітолу на повну силу. За що його й притягли до суду за звинуваченням у порушенні громадського порядку. Суддя Джон Ніколсон запропонував меломанові вибір: штраф 100 доларів, або чотиригодинне прослуховування польок легендарного Френкі Янковича. Суддя навмисно обрав польку як покарання для хулігана, бо йому відомо, що цей музичний стиль не має популярності у ровесників обвинувачуваного.

Дурна чесність, чи чесна дурість?

Техасець Едвін Гайнор вирішив стати поліцейським. Він прийшов у дільницю, повідомив про свої наміри і йому дали заповнити анкету. Окрім іншого, в анкеті було й запитання: «Чи скоювали ви колись злочини?». Простодушний містер відповів позитивно. Мало того, він точно вказав, де, коли й як він скоював свої злочини. Загалом Едвін вказав чотири пограбування і викрадення автомобіля. Коли поліцейські прочитали анкету «нового центуріона», у них був тихий шок. Спочатку вирішили, що це розиграш — нікому й на думку не спало, що у людини дістане розуму так відповісти на питання анкети. Але про всяк випадок перевірили отриману інформацію. З'ясувалося, що Гайнор справді скоїв усі вказані злочини. Звичайно, роботу в поліції «містера Відвертість» довелося на певний термін відкласти. На який саме — вирішить суд.

Оптимальна сімка

Результати дослідження, оголошені на щорічному фестивалі науки в Глазго, піддають сумніву дієвість святая святих сучасної цивілізації — парламентаризму. Після серії експериментів з'ясовано, що групи кількістю більш як сім осіб практично не можуть дійти одностайного рішення. «Наше дослідження показало, що групи в десять або навіть більше учасників, скажімо, журі, не дуже корисні для досягнення консенсусу», —заявив професор університету Глазго Саймон Гаррод. Вчені з'ясували, що у великих групах учасники обговорення схильні до довгих монологів і, поступово, із загальної маси виділяються один чи два лідери. Які негайно починають боротися між собою за решту учасників дискусії.

■ *Фотофакт*

Противники глобалізації знову протестували. Цього разу в бельгійському місті Брюгге, де засідали міністри торгівлі країн—членів ЄС.

Фото АП.

Доцільніше говорити про зближення, а не про євроінтеграцію?

Є зерно — немає хліба?..

Проблема

Під час обговорення проблем зернового ринку області директор Херсонського портового елеватора Олександр Наконечний дещо похитнув захоплення багатьох небувалими цьогорічними жнивними здобутками. За його словами, з понад 2 мільйонів тонн збіжжя лише 10 відсотків придатні для продовольчого споживання. І щоб забезпечити себе хлібом, Херсонщина змушена купувати пшеницю в Казахстані. Присутні на засіданні прес-клубу представники обласного агропромислового відомства таких тверджень не спростовували, повідомляє **наш власний кореспондент Алла БРУСИЛОВА.**

Однак чимало сільгоспвиробників Херсонщини переконані: твердження про «суцільний фураж» мають на меті і надалі утримувати демпінгові ціни на внутрішньому зерновому ринку. Поширення такої інформації лобіюється потужними компаніями — хлібними експортерами. Так, директор дослідного господарства «Новокаховське» Нікітського ботанічного саду Василь Дерев'янко вважає, що в загальнообласному ужинку продовольче зерно становить не менш як 20 відсотків. Тобто вітчизняного збіжжя з надлишком вистачить для забезпечення хлібного достатку краю. Портовики ж переконують у необхідності імпорту, бо і їм потрібна робота.

До речі, в «Новокаховському» нинішнього сезону зібрали понад 1430 тонн зернових. На окремих полях пшениця дала по 58 центнерів з гектара.

На знімку: на току дослідного господарства «Новокаховське».

Фото Валерія ДРУЖЕНКА.

Тенденції

Демпінг, в натурі

До 2,4 мільйона тонн зерна очікують зібрати в Донецькій області. У цьому сезоні площі під зернові культури були збільшені і досягли майже 800 тисяч гектарів.

Валовий збір ранніх зернових вселяв оптимізм: одержано 2,1 мільйона тонн, а середня врожайність — 32,4 центнера з гектара — навіть перевищила сподівання.

Однак постає нова проблема: ціни на збіжжя різко падають. І хоча обласна влада намагається вплинути на процес, придбавши 100 тисяч тонн зерна до регіонального резерву за ціною 680 гривень за тонну, на ринок це істотно не вплинуло. За словами заступника голови обласної держадміністрації Віктора Слаути, ціну збивають інші регіони, які постачають на Донеччину борошно по 80 копійок за кілограм. Повторюється ситуація минулого року: тоді місцеві зернопереробні підприємства не витримували конкуренції із продукцією російського виробництва.

Середня вартість зерна нового врожаю на ринках області — чотири гривні за відро, що значно нижче рекомендованих цін. Демпінгують в основному селяни, які отримали натуроплату і намагаються перетворити її на грошові знаки. У зв'язку із цим голова обласної ради Борис Колесников доручив розібратися з «натурою» в господарствах області (а в деяких із них у такий спосіб роздано до 40 відсотків зібраного) і припинити цю практику. Оскільки така форма оплати залишає порожніми сільські бюджети, які не отримують прибуткового податку, — основної статті своїх доходів.

Ліна КУЩ.

На пшениці, наче дурень на золоті

SOS

Понад три мільйони тонн ранніх зернових зібрано цього року на Дніпропетровщині. Але ось біда: селяни не мають змоги вигідно реалізувати вирощене. І розв'язати цю проблему, заявив заступник голови облдержадміністрації Олександр Шевченко, схоже, важче, ніж виростити хліб. Ціни на збіжжя впали до рівня, коли продавати його — собі у збиток. Уже й триста гривень за тонну продовольчого не дають. Держава не передбачила, на жаль, бюджетних коштів, щоб забезпечити заставні операції з зерном, і це, вважає Олександр Шевченко, головна причина знецінення врожаю. А весь прибуток від експорту збіжжя і надалі осідає в зарубіжних банках. Оскільки, на думку Олександра Шевченка, «за межами України так і не створено жодної нашої фірми, яка б у наших інтересах продавала там наше збіжжя».

Отак усі недавні гарантії Мінагрополітики, що з'явиться в Україні прийнятний і для товаровиробників, і для споживачів ринок зерна, виявилися лише декларованими. Зерно є, але неможливо продати його за гарні гроші, щоб сіяти озимий хліб під урожай наступного року.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

Анекдот до теми

Лектор наводить приклади економічної інтеграції.

— Ми, Україна, постачаємо до Монголії глиняні свистілки для монгольських пастухів, щоб вони там краще пасли своїх овець. Цих овець вони...

— Постачають до України! — кричать із зали.

— Ні. Овець вони постачають до Німеччини. Там з них роблять чудові консерви і відправляють...

— До України?!

— Та ні. Консерви ідуть до країн ЄС, а ось шкури відправляють до Угорщини. Там із них виробляють чудові костюми і везуть...

— До України?!

— Ні. Костюми теж ідуть на Захід, натомість Болгарія постачає нам чудову глину, з якої ми робимо свистілки для монгольських пастухів.

Якби до «рекордних» реляцій іще по тонні асигнацій

Підсумки

Найперше уточнімо, чому «рекордних» узято в лапки. Та тому, що це тільки в рапортах з регіонів до столиці та у численних вітаннях «зверху» «вниз», у виступах з трибун раз у раз фігурували стосовно нинішнього врожаю зернових оті поняття — «рекорд», «рекордний». А насправді українська земля в недалекому минулому давала й по 50 з лишком мільйонів тонн зерна, тобто на півтора десятка мільйонів тонн більше, аніж нині. Та от тільки щось не люблять у нас про те згадувати.

Утім, на всеукраїнській науково-практичній конференції, присвяченій підсумкам збирання ранніх зернових та обговоренню програми "Зерно України-2002", що відбулася в Одесі, отих неправомірних визначень, до честі її учасників, не лунало. Бо практики й науковці, що з'їхалися з різних регіонів, усвідомлювали: АПК після провалу в глибоку кризову яму, може, лише починає спинатися на ноги. Й коли говорити про урожайність зернових, то навіть на Одещині, де вона, ота врожайність, найвища — понад 34 центнери з гектара — не може тішити. Чимало господарств в області збирали по 50—60 і більше центнерів на круг. Ото висота, притім реальна, якої слід прагнути. І яку рік у рік долають чимало європейських країн, хоча там немає таких чорноземів.

Однак навіть нинішній посередній урожай, зазначалося на конференції, породив чимало проблем, що ставлять під загрозу фінансове благополуччя сільгоспвиробників. На внутрішньому зерновому ринку пропозиції значно перевищили попит. У результаті різко впали ціни і на продовольче, і на фуражне зерно. Настав час повертати банківські кредити, віддавати борги за придбані під заставу врожаю техніку й пальне, добрива й гербіциди, сплачувати податки. Селянам важко звести кінці з кінцями за ціни в 500 гривень за тонну пшениці. Про якесь «фінансове Ельдорадо» стосовно АПК уже годі й говорити. Тут аби нашкребти коштів на своєчасне збирання пізніх культур, на сівбу озимини. Прогнозують, що десь на початку зими зерно подорожчає — 800—850 гривень коштуватиме тонна пшениці 3-го класу. Тоді тільки й можна сподіватися на більш-менш пристойну рентабельність зернового клину. Але гроші вкрай потрібні тепер. Де вихід? Хапатися за оті 500 гривень, доки хоч їх дають?

Позицію Мінагрополітики з цього питання було доведено до сільгоспвиробників ще на початку жнив: стояти, так би мовити, на смерть — дешевше від 700—750 гривень за тонну пшеницю не продавати. Потім з'явився і наказ Мінагрополітики № 163, згідно з яким реалізація зерна дозволялася тільки через біржові структури, притім за цінами, рекомендованими міністерством. Хто наважувався на «свавілля», на того (і селян, і біржі) очікували санкції. Проте, не маючи обігових коштів на найнагальніше, багато хто стояти на смерть не захотів і, ризикуючи, обходив міністерські «рогатки» — реалізував зерно за явно заниженими цінами (під час його експорту спритники одержать добрячий «навар»). Нині уряд, схоже, береться виправляти становище. Аби запобігти знецінюванню збіжжя, перед Держрезервом, ДАК «Хліб України» та Укркоопспілкою поставлено завдання закупити у селян уже до кінця місяця близько 2,5 мільйона тонн зерна по 600—650 гривень за тонну. Ця вказівка, однак, виконується поки що надто повільно — через брак у зазначених структур коштів. Саме тому Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах мусив теж зібрати нараду представників Національного та низки комерційних банків з питання кредитування підприємств АПК. Банкірів переконували: ви теж маєте бути зацікавлені в тому, щоб зерно врожаю-2001 продавалося не за демпінговими цінами — в іншому разі на своєчасне повернення кредитів навряд чи можна розраховувати. Отже, виручайте... Відбулася зустріч урядовців і з керівниками ряду великих зернотогрівельних компаній. Досягнуто начебто домовленостей, щоби вони не «обвалювали» ціни на внутрішньому ринку, а уряд, у свою чергу, не ставитиме перепон на шляху експорту зерна...

Урожаю-2002, передусім озимому клину, присвячувалась друга частина науково-практичної конференції. Й знову пролунала пересторога з приводу ейфорії навколо нинішнього «рекордного» зернового валу. З'ясувалося, аби його досягти, у багатьох сільгосппідприємствах, районах, областях нехтували вимогами аграрної науки, розорали під озимі все до клаптика, сіяли не тільки по стерні, а й по соняшнику. Водночас не вносили бодай мінімальної норми добрив, не захищали посіви від хвороб та шкідників. Результат — не тільки занапащена земля, не тільки значний недобір урожаю, зважаючи на сприятливі кліматичні умови, а й надто вже низька якість збіжжя. В середньому по Україні лише чверть від загального обсягу валу пшениці становить зерно 1 — 3 класів, решта — фуражне. Ціни і попит на нього значно нижчі, ніж на якісне продовольче зерно. Що з того, що, «пропустивши» перероблене на комбікорми зерно через тваринництво, можна одержати, реалізуючи продукцію ферм, у три-чотири рази вищі прибутки, ніж за реалізацію зерна напряму? В багатьох реформованих сільгосппідприємствах тваринництво зведено, по суті, нанівець. А в тих, де збереглося, не звикли переробляти зерно на комбікормових заводах, згодовують його просто так — й витрачають на кілограм приросту живої ваги тварин утричі корму більше, ніж належало б. Про які прибутки може йтися? Отже, перевиробництво (умовне, звичайно, зважаючи на зазначені обставини) фуражного зерна теж болюче б'є по фінансовому становищу АПК. На це слід зважити вже під час нинішньої осінньої сівби. Адже в багатьох областях продовжують сіяти хтозна чим.

Високопродуктивним сортам, само собою, слід створювати відповідний агрофон, виконувати поради вчених, застосовувати практичні набутки кращих сільгосппідприємств, які рік у рік збирають понад 50 центнерів зерна з гектара. Тоді не буде потреби надмірно розширювати площі під ту саму озимину. Й одержувати набагато вищий вал кращої якості. Але аби всього отого досягти, потрібні знову-таки гроші. За підрахунками фахівців, собівартість нинішніх осінніх польових робіт сягатиме близько трьох мільярдів гривень. Самотужки село їх не знайде — про це мають подумати в уряді, парламенті, тих самих банках. Якщо хочемо повернути країні славу житниці.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеська область.

Мал. Валерія СИНГАЇВСЬКОГО.

Гірке випробування

Цукор з нового врожаю доведеться реалізувати за умов його надлишку на ринку

Перспектива

Будемо торгуватися

Олег Юхновський, заступник голови Комітету Верховної Ради з питань аграрної політики та земельних відносин, каже, що цукроварам не вдасться уникнути торгів з урядовцями. Цукру в нинішньому році, за прогнозами співрозмовника, буде зварено не менше за внутрішню потребу. Підстави для цього є: біологічна врожайність коренів вища від минулорічної, площі посівів цукристих теж на 200 тисяч гектарів більші...

То чому заводчани, зокрема на Вінниччині, б'ють... на сполох? Так, члени новоствореної в області асоціації цукроварів «Поділляцукор» (до її складу ввійшли представники 23 із 38 заводів) підготували пропозиції щодо гнучкого ставлення в новому виробничому сезоні до ціни на цукор. Уже нині очевидно, стверджує О. Юхновський, що за мінімальною ціною, встановленою Кабміном на рівні 2 гривні 37 копійок за кілограм, білий пісок не піде. Споживач його просто не купуватиме, адже поряд торгуватимуть дешевшим цукром.

Представники аграрного комітету, веде далі народний депутат О. Юхновський, прогнозували нинішню ситуацію ще тоді, коли Верховна Рада розглядала законопроект «Про ввезення в Україну цукру-сирцю тростинного в 2001 році», яким передбачено істотні пільги імпортерам. Тепер власники цукру із сирцю зроблять все, щоб на ринку мав попит саме цей продукт. Він справді коштує набагато дешевше, ніж буряковий, тому комерсанти можуть демпінгувати і матимуть при цьому навар.

Крім того, на ринку є цукор, привезений від сусідів — із Білорусі та Росії. Вони охоче «підсолоджують» нам життя, користуючись запровадженими умовами вільної торгівлі. Пропонують свою продукцію також ті, хто отримав її в рахунок натуроплати. Є навіть термін: «немобільний цукор». Так спеці охрестили солодкий пісок, розкиданий по хатах. Підраховано, селяни мають його на горищах не менш як 300 тисяч тонн.

У цій непростій ситуації цілком ймовірно, повідомив О. Юхновський, що Комітет ВР з питань аграрної політики та земельних відносин заслухає на своєму засіданні керівництво Держдепартаменту продовольства про те, як виконується у даному разі «цукровий» закон. Співрозмовник стверджує, що надто багато охочих обійти цей документ. «Уряду, можливо, навіть доведеться вдатися до часткового зниження встановленої мінімальної ціни на цукор», — припустив О. Юхновський.

Солодка спокуса бартером

Ще більше «пече» ціна заводчанам. Микола Власюк, керівник (на громадських засадах) згаданої вище асоціації «Поділляцукор», директор ВАТ «Браїлівський цукрозавод», що у Жмеринському районі, каже, що оптовики уже сьогодні дають за тонну цукру не більш як 2300 гривень. «А яку ціну вони правитимуть завтра, — запитує Микола Андрійович, — у пік сезону переробки?»

Продаси дешевше — заплати штраф. А це неминуча дорога до банкрутства. Як бути в такій ситуації? «Хотілося, щоб відповідь на питання перейматися не тільки заводчани, адже цукровиробництво — галузь стратегічна, принаймні так декларується. Без розв'язання проблеми вітчизняні цукровари мимоволі опиняться у фінансовому зашморгу».

На думку М. Власюка (на Вінниччині багато хто поділяє таку точку зору), переробникам слід розв'язати руки у нормуванні виробництва цукру. Бо, виходить, кожному підприємству з Києва доводять обсяги виробництва продукції. А квотування сировини доручено державним адміністраціям на місцях. «Плутанини й неув'язок, повірте, маємо багато».

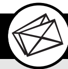
Заводи, що потопатимуть у цукрі, змушені будуть приставати на умови бартерних розрахунків. Те саме пальне, приміром, їм пропонуватимуть, як це було не раз, за астрономічними цінами, котрі рвуться вгору саме тоді, коли треба збирати врожай, транспортувати корені на перероблення, запускати заводи...

— А ви знаєте, що бартер декому навіть дуже вигідний?..

— ?!

— Не дивуйтесь, — уточнює М. Власюк, — за таких умов можна довго водити за ніс виробників сировини. Мовляв, бачиш, яка складна ситуація, зачекай ще трохи із розрахунками, а проводяться вони зазвичай аж у кінці року. А там, дивись, змінився власник підприємства, то вже й претензії висувати нема кому. Повірте, так воно відбувається насправді. Селяни теж тішать себе солодкою надією. Мовляв, якщо діє давальницька схема, отже, тоді гарантовано, що цукор буде їхній. З ними не розраховуються, а вони все одно співають своєї. Тому треба переламати сам підхід до перероблення цукрових буряків. Простіше кажучи, викоренити, як бур'ян на полі, оцю феодально-давальницьку схему, що міцно прижилася в області.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.
Фото Валерія ДРУЖЕНКА.

З пошти

Захистіть від сваволі!

Прокурору Тернопільської області

До Тернопільської обласної громадської організації «Спілка власників землі» звернулися мешканці села Остап'є Підволочиського району з приводу порушення їхніх законних прав:

144 власники земельних паїв, які вийшли з колективного сільськогосподарського підприємства, не отримали майнові паї в натурі.

23 особи мають право на отримання земельного паю, але їх не внесли в списки, що додаються до Державного акта на право колективної власності на землю.

З 405 особами ТОВ «Остап'євське» не розрахувалося повністю за оренду земельних паїв.

Неодноразові звернення громадян Остап'є до райради та прокуратури не допомагають.

Станом на 1 серпня 2001 року в Тернопільській обласній «Спілці власників землі» зареєстровано 432 письмові скарги на неправомірні дії керівника ТОВ «Остап'євське».

Просимо вас розглянути це питання.

Голова Тернопільської обласної громадської організації «Спілка власників землі»
К. ЯРЕМА.

Другом—мотоплугом зацікавилися фахівці

Ми з сином розробили й виготовили агрегат — мотоплуг для обробітку невеликих земельних ділянок — 6—15 соток («Голос України» вже писав про це 21.03.2001 року у статті «Мій друг — дивоплуг»).

Конструкція виявилася вдала, і нею зацікавилися фахівці «Мотор-Січі». Вони прискіпливо перевіряли всі вузли у роботі й визнали агрегат придатним і для дачних ділянок, і сільських садиб, де трактором обробляти неможливо. Можна мотоплуг використовувати і в теплицях. Ми не в змозі надіслати знімок агрегату всім читачам «Голосу України», які звернулися з таким проханням. Сподіваємося, газета його надрукує. А після деякого вдосконалення серійне виробництво, є надія, буде налагоджене на потужностях «Мотор-Січі».

З повагою,

автори Едуард ПОГРІБНИЙ, Григорій ПОГРІБНИЙ.

Життя гарне, тільки робота марна

Вам пише пенсіонер-колгоспник із села Лопатні Ріпкинського району Чернігівської області.

2000 року в квітні та травні районне начальство провело в нашому селі троє зборів, на яких вирішили створити ТОВ і платити за земельний сертифікат (4,69 га) по 154 гривні щороку. Почали договори підписувати, а там зазначено — 38 гривень за пай. Поцікавилися, чому так. З'ясувалося, що немає жодного протоколу зборів. Хоча на зборах були присутні представники з адміністрації, управління сільського господарства, земельного відділу, юристи.

Я з такою постановкою не погодився, забрав свій сертифікат і віддав до місцевої ради селища Радуль. Написав і заяву, щоб мені відміряли землю в натурі. Було це 21 листопада 2000 року. Досі відповіді не одержав.

Тоді саме подав заяву, щоб мені виділили майновий пай. Теж не дають. Коли комісія засідала і підраховувала все багатство колгоспне, то й половину худоби не включили до загальної суми. А потім на зборах 2001 року вирішили худобу на пай людям не давати. Ось і вийшло: хто працював у колгоспі простим трудівником, одержав дулю з маком.

Отже, в селі життя гарне, але не хворим та старим людям за нинішніх часів.

З повагою Іван САВЕНКО.

Трагедії

Безвихідь довела до божевілля

Навіть пожежники, які бачили чимало людських трагедій, були вражені абсурдною жорстокістю людини, доведеної до відчаю. Прибувши на місце виклику в село Георгіївку Лутугинського району, в палаючому приватному будинку пожежники виявили одразу три місця займання. Від сусідів вогнеборці дізналися, що в будинку перебуває безпорадна паралізована 91-річна жінка. Надівши захисні дихальні апарати, вони зайшли до будинку, намагаючись врятувати людину, але було вже запізно. Жінка отримала смертельну дозу чадного газу.

Коли вогонь загасили, у сусідньому сараї знайшли й винуватця пожежі. Ним виявився 71-річний зять загиблої. Він повісився. Як розповіли мешканці сусідніх будинків, зять із тещею не ладнали все життя, а останніми роками доля завдавала йому удар за ударом: померла дружина, а син загинув в автомобільній катастрофі. Залишився сам на сам зі своїм горем, обтяжений доглядом за прикованою до ліжка тещею і отримуючи мізерну пенсію, чоловік дійшов до краю.

Алла АНТИПОВА.
Луганська область.

Земельний детектив

Реалії

Історія справді нагадує незакінчений детектив, який, сподіваємося, буде-таки дописано. І матиме він логічний і, важливо, правдивий кінець. Вірять у це й головні його герої — двадцять чотири мешканці Гусакового, що у Звенигородському районі Черкащини. Усі вони — власники земельних сертифікатів. Ще в 2000 році подали заяви до сільради з проханням надати їм ділянки на одному полі. Через чотири місяці, у лютому 2001 року, це питання розглянула сесія. Гусаківська сільрада тоді вирішила «виділити земельні ділянки в натурі єдиним масивом групі власників земельних часток (паїв) на полі № 8 для організації спільного використання землі...»

Та, з'ясувалося, то був лише пролог земельного детективу. Керівники місцевого СТОВ не погодилися з таким рішенням і звернулися до Звенигородської прокуратури. Як воно там було — невідомо, але у березні знову відбулася сесія сільської ради, яка... скасувала попереднє своє рішення як незаконне. Після того селяни, які забажали об'єднатися і господарювати самотужки, оббили чимало порогів: зверталися і до районного керівництва, і до обласного, і в адміністрацію Президента. Відповідь була одна: «Йдіть до суду». Що, власне кажучи, вони й зробили. І суд задовольнив їхній позов — скасував березневе рішення Гусаківської сільради і залишив чинним попереднє, яким виділялася ділянка єдиним масивом. Окрилені таким вердиктом, селяни поспішили у райвідділ земельних ресурсів, де їм підготували документацію про формування єдиним масивом земельних ділянок. Новонародженим землевласникам, аби поставити жирну крапку у цій історії, треба було лише засвідчити папери печаткою сільради. В чому, пишуть аграрники у зверненні до редакції «Голосу України», «було нам відмовлено, а керівники СТОВ в один голос запевняють, що землі ми не отримаємо і майнового паю також».

І знов — до районного керівництва, до обласного, до адміністрації Президента. А там: «Ідіть до суду»...

Навіть якщо Феміда знов стане на бік селян, земельний детектив писатиметься, схоже, ще довго. І взагалі, чи може закінчитися ПРАВДИВО цей твір у нашій НАДТО ПРАВОВІЙ ДЕРЖАВІ?

Галина КВІТКА.

Смоляні пастки чатують у лісі

Мальовничі місця поблизу Яреськ, де Олександр Довженко знімав «Землю», перетворюються на «бісове пекло». У лісах поблизу селища налічується декілька великих ям, заповнених смолою, мазутом, іншими відходами нафтопродуктів. У цих смоляних ставках (без огорожі, попереджувальних знаків, шлагбаумів) гинуть дикі кози та кабани, а також домашні телята, корови, коні.

Не обминула це лихо й Світлану Волошину: її 9-річний син та невістка випасали тут корівчину й двох телят. Уся худобина потрапила до лісового резервуару, і поки гукнули на підмогу дорослих, корова так замочила роги в смолу, що вже й не мукнула. Хазяйка оцінила збитки в 4 тис. гривень і звернулася із запитом до місцевої влади. Сільрада лише підтвердила факт наявності смоляних ям і загибелі в них корови, а конкретного власника згубного місця так і не вказала. Старожили подейкують, що то приховані відходи виробництва місцевих шляховиків. Але це все здогадки. Тим часом розпочали сезон грибівники, багато хто з них люди приїжджі, які навіть і гадки не мають про ці лісові пастки...

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

Ведуча «Села» Галина Квітка (тел. у Києві 441-85-76).

Сам не гам і автобуса не віддам

*Бувають послуги такі безцінні,
що віддячити за них
можна тільки невдячністю.*
Олександр ДЮМА.

Журналістське розслідування

У дворі Служби безпеки Енергодара ось уже два роки припадає пилом і гниє красень-автобус МАН. Обивателі здивовані: звідки ця дорога машина в працівників СБУ; чому не експлуатується суперсучасний транспортний засіб, начинений електронікою, з телевізором, холодильником, баром і туалетом?

Обізнані, а їх у місті чимало, стверджують, що місцева підприємниця Лариса Іванова наважилася вимагати повернення боргу від «Енергодарбуду», а там не захотіли розплачуватися й ініціювали порушення кримінальної справи. У результаті вона опинилася під слідством, а автобус — під арештом.

Коли «Ікарус» дочекається свого напарника?

Офіційну версію мені виклали в обласному управлінні Служби безпеки.

У Запоріжжі сказали, що автобус заарештовано слідчими органами як об'єкт злочинних діянь і є речовим доказом у справі.

На моє запитання, чому УСБУ займалося її розслідуванням, там відверто здивувалися.

— Хто вам сказав, що справами, порушеними за статтею 86-1 КК України наше відомство не повинне займатися?

— Та ж за законом розкрадання шляхом шахрайства розслідує міліція...

— Прокуратурі видніше.

— Схоже, у вас немає справ серйозніших, — припускаю.

— Це ви даремно, — образився полковник. — Чули про затримання Юлії Тимошенко з валютою в Запорізькому аеропорту? Я затримував і вів справу, між іншим.

— Мені зробилося соромно. Співрозмовника саме на героя представляти, а я з такими дурними запитаннями. Пробачивши службі за більш як годинне поневіряння (доки вирішувалося питання пускати — не пускати) на прохідній відомства, я поїхав до Енергодара.

— Цей автобус, як більмо на оці, швидше б його забрали звідсіля, — казали мені у відділі СБУ. — Тільки й думай про його збереження. А ми ж бо не сторожі...

Розрахувалися з лихвою і... поплатилися

Авжеж, МАН для багатьох став головним болем. А ще в 1999-му він був об'єктом уваги, засобом перевезень, джерелом прибутку. Фактично належав автобус і надавала ним послуги Лариса Іванова, підприємниця, котра мала, на відміну від інших, ліцензію на пасажироперевезення. Її, як і водіїв (окрім МАНа в неї «Ікарус»), знають і поважають у всій окрузі. Їхній сервіс докорінно відрізняється від «сервісу» державних АТП. «Беруть» клієнтів не тільки високою якістю обслуговування, охайністю та сумлінністю, а й тарифами. А вже скільки добрих справ на рахунку приватного підприємства «Іванова», вам скажуть і в міськвно, і в міськдержадміністрації, і у ветеранських організаціях.

Нічого компрометуючого не розкажуть і у ВАТ «Енергодарбуд», яке багато років купувало послуги перевізника.

Ще в ті, бартерні, часи, будівельники не завжди розплачувалися з Івановою. Тож розрахунок автошинами, пальним, сільгосппродукцією був звичайним явищем. Не знаю, чи відомо про це акціонерам, але факт перевірений: «Енергодарбуд» у рахунок боргу віддав свого часу «Івановій» дві «Газелі»! Колишній керівник акціонерного товариства Олександр Шидловський, до речі, так прокоментував те передавання майна: «Такі операції ми могли здійснювати без згоди зборів акціонерів. Це компетенція правління товариства».

Не мені судити, чи має рацію Шидловський, хочу підкреслити тільки те, що тоді існувала схема бартерних розрахунків. За цією схемою Іванова отримала й автобус МАН.

— У серпні 1998-го «Енергодарбуд» заборгував мені більш як 40 тисяч гривень, — розповідає Лариса Василівна. — Адміністрація ВАТ запропонувала в рахунок погашення боргу знайти для ПП «Іванова» автобус. Ми його знайшли у Вінниці. За дорученням я одержала МАН і зареєструвала машину в МРЗО на своє ім'я. Донині законність реєстрації не викликає ні в кого сумнівів, бо рахунок-довідку на придбання автобуса оформлено на мене. За домовленістю, в рахунок заборгованості, яку ВАТ на момент реєстрації так і не погасило.

Лариса Василівна стверджує, що керівництво ВАТ погодилося на те, щоб у рахунок боргу МАН передати їй. Про це свідчать договори про перевезення пасажирів. У них чорним по білому написано, що Іванова зобов'язується перевозити робітників «Енергодарбуду» своїм автотранспортом і «надавати для цього автобуси «Ікарус» і МАН».

Отримавши німецьку машину вартістю майже 163 тисячі гривень і почавши експлуатувати її, підприємниця усвідомлювала, що тепер вона у боржниках ВАТ. Упродовж майже півтора року підприємець надавало послуги будівельникам безплатно, в рахунок заборгованості за автобус. Крім того, «Іванова» передала їм 14 тисяч тонн солярки.

До січня 2000 року ПП надало ВАТ послуг на 275 тисяч гривень (за вартості МАНа, нагадаю, 163 тисячі). Додайте сюди 25 тисяч за дизпаливо. Про це Лариса Василівна почала казати і писати керівникам «Енергодарбуду». В результаті — кримінальна справа.

Розплатилися...

Чергова помилка судді?

Отже, слідство стверджує, що Іванова, «діючи умисне, з корисливих мотивів, учинила викрадення шляхом шахрайства у формі обману... автобуса». Базується це обвинувачення переважно на свідченнях Шидловського, голови правління, Олександра Лєснова, начальника управління будівництвом, Антоніни Микуліної, головбуха ВАТ «Енергодарбуд», які одностайно стверджували, що автобус оформлено Івановою без їхнього відома, що жодних документів і домовленостей щодо цього не було. Забігаючи вперед скажу, що ці та інші свідчення, які Лариса Василівна вважає неправдивими, можуть стати приводом для порушення кримінальної справи. Принаймні клопотання про це вже підготовлено.

Неспроможність доказів слідства відзначив у своїй постанові й Енергодарський міський суд. Він повернув кримінальну справу обласному прокуророві для організації додаткового розслідування.

Прокурор Енергодара опротестував постанову суду, і судова колегія облсуду задовольнила його вимоги. Але справа так і не повернулася в Енергодар. Її передано до Кам'янсько-Дніпровського райсуду (суддя Л. Юхно).

Прокурор правильно зазначив у своєму протесті: оцінку добутих слідством доказів злочину суд може зробити лише після їх повного та всебічного дослідження під час слухання. Однак Кам'янсько-Дніпровський суд навіть не з'ясував, де скоєно злочин. Він не утруднював себе запитанням, **чому спір між ВАТ і підприємцем став предметом кримінального розгляду, а не господарського в арбітражному суді**.

Адже Іванова, гадаючи, що автобус отримала в рахунок боргу, стільки часу, не ховаючись, експлуатувала його, обслуговуючи й акціонерів. Ніхто не вимагав повернення МАНа протягом півтора року, але коли підприємниця зажадала повернути борг, її вирішили поставити на місце. Тим місцем виявилися нари.

Суд, зважаючи на «громадську небезпеку злочину», особистість винної, яка раніше не була судима, виховує доньку, характеризується позитивно, працює, має низку важких захворювань... Думаєте, суддя проявив великодушність і взяв до уваги ці пом'якшувальні обставини? Коли б так.

Три роки позбавлення волі з конфіскацією майна — ось плід «цілковитого і всебічного» розгляду найгуманнішого суду.

Про надміру суворе покарання писав у своєму касаційному поданні представник райпрокуратури, який просив пом'якшити його. Адвокат Микола Карандась та й сама засуджена просили обласний суд вирок скасувати як незаконний і необгрунтований, а справу припинити.

Судова колегія облсуду поправила райсуд вчергове **(«ГУ» двічі писав про помилки судді Л. Юхно під час розгляду ним інших кримінальних справ):** «Під час судового слідства, на порушення вимог ст. 22 КПК, не вжив заходів»; «Вирок суду не відповідає ст. 323 КПК...»; «В описовій, мотиваційній та резолютативній частинах вироку є суперечності...»

— Багатьом доказам суд не дав оцінки, — каже Микола Карандась. — Упереджено суддя ставився до обвинуваченої, не слухаючи ні її, ні моїх доведень, нехтував нашою думкою і поданими документами...

Колегія облсуду відзначила: з матеріалів справи видно, що Іванова повернула автобус у робочому стані. Тоді чому суд стягнув із засудженої майже 677 тисяч гривень? Одне слово, запорізькі колеги Юхно визнали його вирок незаконним і безпідставним, повернувши справу на новий розгляд.

«Людина рідко помиляється двічі — зазвичай разів три й більше», — прочитав якось я в книжці. Скільки ще помилятиметься людина, він же суддя Юхно?

— Я увесь час відчуваю зацікавленість окремих осіб у тому, щоб мене відправили в колонію, а автобус забрали, — журиться Лариса Іванова. — Навіть не знаю, кому він дістанеться.

Чи має цей песимізм підгрунтя? Підприємцеві видніше. Але я бачив гараж, збудований саме під МАН у дворі одного з героїв публікації. До речі, щодо начальника й головного бухгалтера УС ВАТ «Енергодарбуд» порушено кримінальну справу. Все як у Біблії: «Не судіть і не судимі будете».

Проте в Кам'янці-Дніпровській судять. Знову тривають слухання у справі Іванової. Втім, «тривають» — гучно сказано. Чотири засідання зірвано позивачами. Суд має дати належну оцінку доказам, зібраним слідством, усунути суперечності.

Справедливо було б МАН звільнити з-під арешту, надавши можливість власникові робити добру справу, поповнюючи не лише свій родинний, а й бюджети працівників, що трудяться у підприємця, а також бюджет міста. Та останнє слово за судом. Утім, його можуть сказати й представники іншої сторони у справі. Бо, як казав Цицерон, кожній людині властиво помилятися, але виявляти впертість у помилці властиво лише нерозумному.

Чи є такі?

Іван ІЛЛЯШ.

Енергодар
Запорізької області.

Мал. Анатолія АНДРЕЄВА.

Серед членів сім'ї не значився

Нестандартна ситуація

Якщо укладачі гороскопів мають рацію, і дні справді бувають щасливі та нещасливі, то для Сергія особлива дата — 25 жовтня. Бо вона двічі знаменувала круті повороти в його долі. Такого осіннього дня 1990 року районний суд прийняв рішення про його усиновлення. Рівно через десять років, теж 25 жовтня, інший районний суд це усиновлення скасував. Але й це ще не все. 25 жовтня того самого 2000 року сім'я, в якій він прожив стільки часу, приватизувала житло. Звичайно, Сергія в списках членів сім'ї не було. Відтоді минув майже рік, але в історії зі скасуванням усиновлення та житлом досі не поставлено крапки...

З Сергієм я познайомився минулої зими в обласному притулку для неповнолітніх. Серед інших дітей він мав вигляд піонервожатого: у такому віці (а Сергію вже пішов сімнадцятий) у притулок потрапляють нечасто. Завідувачка цього закладу Валентина Сінько була категорична:

— Заявили, що він «некерований», що «з ним неможливо». Але собака проживе в домі десять років — то і його на вулицю не викидають... Я звернула увагу ось на що. Прийомний батько потім цікавився долею хлопця. А прийомна мати навіть не зателефонувала.

В. Сінько зазначила, що взагалі вперше чує, щоб усиновителі через стільки років спільного життя відмовилися від усиновленого. А вони справді сказали, що не хочуть його бачити. У заяві батька йдеться: «Я відмовляюся забрати з обласного притулку для неповнолітніх свого сина у зв'язку з тим, що з дня всиновлення жодні виховні заходи не дали результатів, а також у зв'язку з постійними крадіжками з квартири речей, грошей, золотих виробів, неможливістю його перевиховання». Заява від матері про те саме, але фактів більше: тікав з дому, його треба було шукати на горищах і у підвалах, останній раз украв ювелірних виробів на 5 тисяч гривень... Тоді, «приватизувавши» коштовності, він надовго зник з дому, а коли з'явився, його не пустили до квартири.

А от вихователі притулку про Сергія були гарної думки. Правда, на початку, як тільки потрапив до них, був дикуватий, бився з дітьми, вони його боялися. Та потім відтанув, подружився з меншими, допомагав вихователям. Згідно з правилами діти мають перебувати в притулку щонайбільше 90 днів — за цей час треба вирішити їх подальшу долю. Та Сергій прописався тут аж надто надовго, бюрократична машина скрипіла, скасувати всиновлення, виявляється, навіть складніше, ніж відібрати дітей у рідних батьків. А потім, уже після суду, непросто було влаштувати його в інтернат — він же майже випускник. Але ось що цікаво: за весь цей тривалий період Сергій ні в кого й нитки не взяв.

— Я крав, бо це в мене, мабуть, у генах, — сказав він.

І ота згадка про гени різонула слух. Потім довідався, що й прийомні батьки теж тими генами зацікавилися. І начебто навіть розкопали, хто його справжня мати. Схоже, це лише збільшило прірву між ними та прийомним сином.

У Сергія — своя версія історії власного життя. Вмикаю диктофон і знову чую його голос:

— Мені ще й місяця не було, як мене викинули. Поклали біля якихось воріт. Розповідали потім: заїжджав автобус і мало не задавив. Добре, що водій був молодий і зір мав гарний. Але я так думаю: краще б я тоді помер, ніж так жити.

— Він вам теж про автобус розповідав, — начальник служби у справах неповнолітніх Житомирської міськради Вадим Кур'ята не запитував, а стверджував. — У мене в папці документи, які свідчать, що ніхто його нікуди не підкидав. От і під час усиновлення було посилання на заяву матері, яка від нього офіційно відмовилася. Відомо, як її звати, рік народження. А ім'я батька, як випливає з цих документів, записане з її слів. Мені здається, що Сергій просто хоче, щоб його жаліли. От і розповідає всім ту історію з автобусом. Мабуть, уже й сам у це вірить.

Ще одне запам'яталося: Сергій сказав, що хоче бути військовим.

— А він мав чудовий шанс здійснити свою мрію, —прокоментував Вадим Кур'ята.

І ось що з`ясувалося. Коли прийомний батько побачив, що не може впоратися з вихованням Сергія, вирішив: може, справжній чоловічий колектив допоможе. Скориставшись своїми зв'язками, влаштував його у військовий ліцей. Іншим, щоб туди потрапити, треба чимало труднощів здолати. А тут форма ліцеїста мовби з неба впала — без жодних зусиль. Сергій, мабуть, розцінив це не як шанс влаштувати своє подальше життя, стати самостійною людиною, а як кару — бажання нових батьків позбутися клопоту. Отож нічого з того не вийшло. Дуже швидко хлопця відправили додому з купою двійок і такою характеристикою, з якою про військову кар'єру годі й думати.

Про те, що було на початку 2000 року, найкраще розповідають пояснення, що їх батько змушував писати свого прийомного сина після кожного порушення. Що й казати, з одного боку, ті папери справді підтверджують, що «жодні виховні заходи не дали результатів», як зазначено в заявах про відмову забирати сина з притулку. А з другого боку, важко знайти промовистіший доказ, що батько не відчув різниці між сім'єю і роботою, де в нього були сотні підлеглих, у відносинах з якими такі методи справді доречні. Свідчать ці пояснення і про те, яка прірва виникла вже між хлопцем і тими, хто взяв на себе відповідальність за його майбутнє. А поведінка підлітка, між іншим, і справді будь-кого могла довести до відчаю. То вкрав 200 німецьких марок, то одну гривню... «Мамо й тату, я вас прошу на колінах, я більше не робитиму такого», — обіцяє Сергій, однак продовжує красти.

— Я крав, бо помститися хотів — ми з мамою не зійшлися. Мама давала моїй сестрі по десять гривень на дрібні витрати, а мені хіба що десять копійок, — так просто пояснював він мені свої вчинки.

Схоже, він каже правду, і крав справді для того, щоб помститися і... самоутвердитися. Бо вже в школі-інтернаті він знову зірвався. Сім'я віруючих запросила на вихідні до себе, а він «віддячив» — прихопив значну суму. Як стверджував потім, для того, щоб роздавати однолітками. Так, мовляв, у нього з'явилися друзі. А коли крадене забрали — друзів знову не стало.

Ось таке в хлопця уявлення про світ.

Найлегше, звичайно, звалити все на гени. Але хіба в сім'ях з «нормальними генами» не зростають діти, які скоюють злочини? Отож усе, мабуть, значно складніше.

Довелося почути різні оцінки цієї історії. Одна зводиться до того, що Сергію вже було шість років, коли його забрали з дитбудинку. А характер у такому віці сформований, отож треба вести мову вже про перевиховання, а це вкрай складно і не завжди вдається. Інша точка зору: в усьому винні батьки. Хіба вигнали б вони з дому власну дитину, навіть якби вона скоїла злочин? Не було в сім'ї справжньої батьківської любові, ось і результат. Про те саме мовою судового документа сказано: «Після усиновлення відповідачі недостатньо приділяли уваги усиновленому, в результаті чого він почав вчиняти крадіжки індивідуального майна громадян, залишив місце проживання, залишив школу, усиновителі втратили над ним контроль».

Істина, мабуть, десь посередині. Є загальний постулат: до всиновленої дитини треба ставитися так само, як до рідної, бути до неї такими ж вимогливими, а водночас добрими й люблячими. Але варто враховувати і такий нюанс. Якщо в звичайній сім'ї батьки й дитина «притираються» з дня народження, то при усиновленні в родині з'являється ще одна особистість зі своїм характером, який формувався за інших обставин. А батьки, приймаючи сироту, не завжди усвідомлюють, що доведеться сприймати дитину такою, якою вона є, а до омріяного ідеалу надто далеко. Досить, приміром, дорікнути, що дитина має бути вдячна, що її, сироту, ощасливили, або, не подумавши, сказати, що сестра он яка, а ти... Цього вистачило б, щоб сирітська заноза, яка сидить у свідомості дитини, викликала непередбачувану реакцію. Навіть до того, що усиновлена дитина приносить зі школи не такі оцінки, як хотілося б, доводиться ставитися спокійніше. Адже бажання оволодівати знаннями закладається в перші роки життя. А вони у Сергія були втрачені.

Рубікон перейдено. Усі шанси на примирення зникли, відповідачі, як зазначено в рішенні районного суду, «втратили будь-який інтерес до усиновленого». Тепер від самого Сергія, якому повернули прізвище, під яким він був у дитячому будинку, залежить, ким він буде і як складеться його життя.

Але є в цій історії обставини, які викликають щонайменше подив. Хай міська служба у справах неповнолітніх, не розібравшись у тонкощах законів, надто розширено тлумачила слова: «Безпосереднє ведення справ з опіки і піклування покладається на відповідні відділи і управління місцевих державних адміністрацій». Але ж суд мав би знати, що позовна заява має надійти не від цієї служби, а від міськвиконкому, який є органом опіки і піклування. Начебто формальність, але це стало однією з підстав того, що рішення районного суду про скасування усиновлення 13 грудня в порядку нагляду опротестувала прокуратура. Та найістотніше те, що районний суд просто скасував усиновлення і повернув хлопцеві старе прізвище. А як же права неповнолітнього? Усиновителі мають перед дитиною такі само обов'язки, як і рідні батьки. Обласний суд повернув справу на новий розгляд.

12 грудня минулого року міська служба у справах неповнолітніх направила до районного суду позовну заяву, відповідачами по якій є відділ міськради, який займається приватизацією житла, та члени сім'ї усиновителів. Суть у тому, що вони приватизували квартиру, до того ж того самого дня, коли районний суд прийняв рішення про скасування усиновлення. Промовистий збіг, чи не правда? Під час приватизації права неповнолітнього було порушено — Сергій, як з`ясувалося, навіть не був прописаний у квартирі усиновителів...

Отож цього року в районному суді ніяк не можуть завершити розгляд двох справ — тої, що опротестована, і про визнання права юнака на житло та визнання приватизації недійсною. Вони раз у раз відкладаються. Як стверджує В. Кур'ята, батько під час одного з тих засідань пообіцяв, що купить Сергієві квартиру, щоб тільки не визнавали права хлопця на ту квартиру, де живе сім'я.

Але кінця не видно...

Олексій КАВУН.

Житомир.

У номер

■ Рівне

Клеванський «шериф»

У селищі Клевань Рівненського району спорудили опорний пункт охорони громадського порядку нового типу. У двоповерховому котеджі поруч із службовими приміщеннями розміститься квартира дільничного інспектора Геннадія Пінчука — випускника міліцейської академії, колишнього воїна-«афганця».

Клеванський пункт — перша ластівка в реалізації програми удосконалення діяльності дільничних інспекторів. В майбутньому подібні котеджі споруджуватимуть у найбільших селах і селищах області.

■ Миколаїв

Чотирирічний «капітан»

Сам на сам через недбалість дорослих він залишився на яхті, яку течія й вітер гнали з Південного Бугу у відкритий лиман. Не заякоривши судно, вони вирішили скупатися, а потім уже не могли його наздогнати. Добре, що саме у цьому районі перебували працівники держрибінспекції, які й почули дитячий плач, що линув з яхти. Не могли второпати, виявивши чотирирічного «капітана»: як він опинився тут без дорослих?

■ Фотофакт

В Одесі пройшли традиційні осінні ярмарки з продажу сільськогосподарської продукції.

Фото Олександра СЄРОГО (Укрінформ).

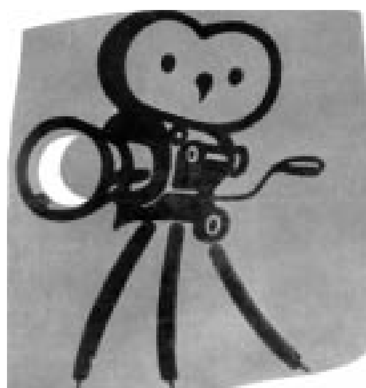
Тепер від самого Сергія залежить, ким він буде

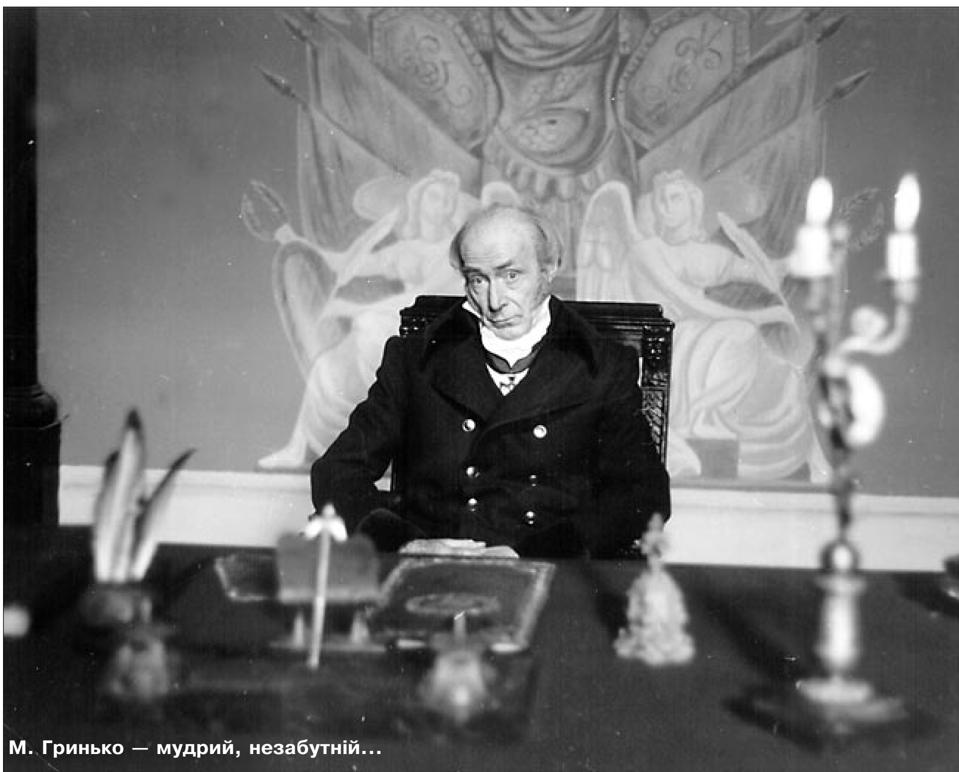

Це — наша класика: кадр із фільму «Зачарована Десна» Ю. Солнцевої

Кадр із фільму В. Тихого «Мийники автомобілів».

«Другорядні люди»: нове дітище К. Муратової

Чиє кіно? Чи є кіно?

М. Гринько — мудрий, незабутній...

(Початок на 1-й стор.).

Чиє кіно? Найпевніше, десята муза в нашій країні —падчерка, яка живе епізодичними балами та завжди вертається до мішка з пшоном. В ідеалі, кіно має належати виробникові, прокату, глядачеві. Перший — сам жебракує. Другий — поранений партизан-підпільник. Стовідсотково наявний хіба що третій. Та й він якісно деформований, порівняно з глядачем колишнім. Хоча б уже тому, що кінотеатрів не відвідує і виплеканий не на вітчизняному кінопродукті.

«А кіно ж було!..» — одного разу казав мені з сумом народний артист України Іван Гаврилюк, маючи на увазі саме національний кінематограф. Кількість стрічок, які знімають щороку, не може задовольнити виснажену безриб'ям публіку (про якість — окрема розмова). Тепер цвіт українського кінематографа виходить на поверхню хіба що під час професійних форумів. Де аксакали екрана, щоправда, більше зайняті з'ясуванням стосунків. На з'їздах оголюється незатребуваність режисерів, акторів, операторів. До того ж їм важко боротися зі звичкою до гарантованих колись державних фінансових вливань, набутою за радянських часів. Мінімум, що його виділяє держава, задовольняє потреби кількох придворних режисерів.

Талановита молодь тим часом ходить в аутсайдерах. Її поневіряння починаються ще в інституті, коли немає грошей на фільмування дипломного проекту. Потім новоспечена зміна може дуже довго вважатися молодою — до років 45—50, та так і не встигнути проявити себе. А що щасливчики, яких вчасно помітили? Моя знайома актриса, яку порівняно з її колегами знімали найчастіше, нещодавно виїхала на Захід. Тут вона підробляла на багатьох фронтах, аби забезпечити собі прожитковий мінімум. Що чекає на неї там? Побачимо... Згадала про актрису, адже її приклад привернув увагу деякою символічністю.

Найлегше було б не скавулити, а скласти патріотичну оду про періоди дорослішання нашого екранного мистецтва. Або сумлінно перерахувати картини, що незабаром вийдуть у світ (вистачить пальців рук). Та це не буде чесно стосовно тих, хто кіно знімати може і хоче, проте змушений марно витрачати свої найкращі роки і талант на очікування зоряного часу.

Утім, усі його чекають. І не дивно, що про зоряний час говоримо в контексті нашого торжества. Кіно —проекція суспільства... Єдине, що подає надію, —неміряна кількість юних дипломованих обдарувань, яких регулярно випускає в люди Інститут імені Карпенка Карого. Ви спитаєте, навіщо їх так багато? А що, може, ми живемо у країні світлого кінематографічного майбутнього.

... Усіх зі святом!

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

Видатні історичні особи — звичне амплуа Б. Ступки

Це вже легенда: «Довгі проводи» К. Муратової

Як Козак суддів підкорив

Знай наших!

Для початку скажемо: ніхто ніколи в жодній країні такої роботи не виконував. І ось з'явився один такий — луганчанин В'ячеслав Козак, котрий своєю майстерністю здивував фахівців світового класу й ті без усіляких сумнівів вручили В'ячеславу золоту медаль.

Ідеться про чемпіонат Європи із судомоделізму класу С, що проходив у чеському місті Кромериць. У ньому взяли участь майстри з восьми країн, було показано 133 моделі суден, але тільки один учасник чемпіонату за підсумками змагань отримав запрошення до співпраці з Центральним морським музеєм у Гданську. Цей єдиний учасник — той самий луганчанин В'ячеслав Козак.

В'ячеслав не раз брав участь у чемпіонатах України, Європи, світу і загалом здобув 15 медалей, з них п'ять золотих. До Кромериця він привіз модель незвичайну, нетрадиційну — фрагмент розрізу носа 74-гарматного французького лінійного корабля 1775 року. Суддів вразив не так вибір, як дивовижна інструментально-лекальна школа, яку їм раніше зустрічати не доводилося. Показано не лише зовнішній вигляд корабля, а й його внутрішнє облаштування, до того ж кожну деталь можна було зняти й поставити назад, як у конструкторі. Та приголомшило навіть не це, а остання «фішка» В'ячеслава.

На носі корабля встановлено фігурку Мінерви, котра в одній руці тримає піхви, а в другій — меч. Демонструючи свою модель, В'ячеслав пінцетом узяв з рук Мінерви крихітний меч і вклав його в такі само крихітні піхви. Як сказав Ежі Литвин — визнаний у світі знавець історії суднобудування, «таку роботу міг виконати або божевільний, або фанат». Саме Ежі Литвин і запропонував луганчанинові співробітництво.

До чемпіонату Європи В'ячеслав Козак готувався 10 місяців. Ідею створити мініатюрну модель однієї з частин французького судна підказала йому енциклопедія корабля, куплена в Парижі. Слава, як з'ясувалося, був на правильному шляху: точних копій історично відомих суден на чемпіонаті було багато, а ось над анатомією парусників ніхто серйозно не працює.

Перерву у творчості В'ячеслав не робить. Повернувшись із Чехії, він одразу взявся за підготовку до чемпіонату світу, який відбудеться наступного року в Ганновері. Тут буде серйозна «бійка». Зазвичай суперництво розгоряється між німецькими, італійськими та японськими спортсменами. Проте команда України, до якої входить і В'ячеслав Козак, також подивує своєю майстерністю. До речі, з минулого чемпіонату світу В'ячеслав повернувся із срібною медаллю. Тож завойовані позиції здавати не можна. Він і не збирається.

Алла АНТИПОВА.

Фото Вадима ЛЄСНОГО.

Буде на майдані ще й музей...

Його буде створено з виставки, що вже діє

Репортаж

Експонати сивої давнини — монетні гривні, срібляники, гетьманська булава та полковницький пернач, універсал гетьмана Івана Мазепи, срібний макет Педагогічного музею, в якому працювала Українська Центральна Рада в 1917—1918 роках... Ось із них і починається ювілейна виставка «Україна незалежна». Її розгорнуто в Національному музеї історії України, якому вже минула сотня літ.

Серед експонатів з історії України XVII століття увагу привертають оригінали гетьманських універсалів, королівські грамоти, купчі. Відвідувачі вперше мають змогу побачити прапор Богдана Хмельницького (реконструкцію з оригіналу), що зберігається у Військовому музеї в Стокгольмі (Швеція).

Цікава і багатогранна оновлена експозиція «Україна: шлях до незалежності (1917—1991 рр.)».

— Звичайно, ми намагалися якомога повніше висвітлити події, що сталися в нашій державі за останні десять років, —каже заступник генерального директора музею з наукової роботи Ніна Ковтанюк, — показати глобальні перетворення в суспільстві, становлення сучасного господарського комплексу. Гідне місце відведено яскравим особистостям, які творили і творять історію нашої держави, уособлюють інтелектуальну та індустріальну потужність України.

— Ви показуєте виставку, нові й оновлені експозиції. Але згідно з Указом Президента України «Про підготовку до відзначення 10-ї річниці незалежності України» при музеї передбачалося створити філіал — музей «Україна незалежна»? З цим запитанням звертаюся до генерального директора Національного музею історії України Сергія Чайковського..

— Так, передбачалося. Але указом не встановлювався термін його відкриття. Бракувало також відповідних експонатів, і спеціального приміщення в центрі Києва. Тому ми пішли іншим шляхом: створили виставку — основу майбутнього філіалу. Треба віддати належне: нам виділили кошти для пошуку нових матеріалів. Наші співробітники об'їздили понад десять областей, зібрали близько дванадцяти тисяч різних експонатів.

І, як бачите, є що показати і чим пишатися. А новий музей згодом розміститься на майдані Незалежності, в підземних приміщеннях біля монумента на честь незалежності України.

...В урочистому, помолоділому Національному музеї історії України не так густо відвідувачів. Й ті школярі та окремі дорослі, що заходять сюди, галопують залами. А експонати немовби кличуть: «Затримайтесь, друзі, придивіться до нас, свідків історії!».

Нині громадськість столиці дискутує, за рахунок яких предметів треба вивільнити час у київських загальноосвітніх школах для уроків з футболу... Припускаю, що футбол виховує патріотизм у молоді. Та, гадаю, без глибокого знання своєї історії й футбол не вдасться.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Київ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Оголошення

Арбітражний суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева,1-а порушив справу № Б 24/183/01 про самобанкрутство колективного Дніпропетровського сервісного підприємства протипожежної автоматики і охоронної сигналізації «ППА Сервіс» м. Дніпропетровська, 49051, код 00228559, р/р 26006113501051 КБ Приватбанк м. Дніпропетровськ, МФО 305299.

Розпорядником майна призначено Чікільдіна Олександра Миколайовича (ліц. № 000014).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Українська асоціація управління проектами **«Укрнет»** код ЄДРПОУ 21514950 повідомляє про втрату Свідоцтва № 36003599 про реєстрацію платника податку на додану вартість, індивідуальний податковий номер 215149526053, виданого Державною податковою адміністрацією у Залізничному районі м. Києва 24 липня 1997 р. Контактний телефон 245-48-57.

Закрите акціонерне товариство
«ТНК-УКРАЇНА-ІНВЕСТ»

на підставі статті 45 Закону України «Про господарські товариства» повідомляє, що чергові Загальні збори акціонерів ЗАТ «ТНК-УКРАЇНА-ІНВЕСТ» відбудуться: **25 жовтня 2001 року о 12:00**

за адресою Товариства: м. Київ, вул. Володимирська, 12, 9 поверх. Реєстрація учасників з 10:00 до 11:30.

Порядок денний:

1. Об утверждении отчета и выводов Ревизионной комиссии о результатах деятельности Общества за 2000 год.

2. Об утверждении годового баланса и отчета о финансовых результатах деятельности Общества за 2000 год.

3. О внесении изменений и дополнений в Устав Общества.

4. О передаче ведения реестра акционеров ЗАО «ТНК-УКРАЇНА-ІНВЕСТ» независимому регистратору — ООО «Депо-сервис» (г. Киев).

Для реєстрації акціонерам при собі необхідно мати наступні документи:

— документ, що посвідчує особу;

— довіреність на право участі у зборах (для представників акціонерів);

— виписку з реєстру акціонерів чи сертифікат акцій.

Пропозиції щодо порядку денного загальних зборів акціонерів приймаються організаційним комітетом за адресою: Україна, 01025, м. Київ, вул. Володимирська, 12.

Довідки за телефоном: (044) 490-33-79.

Господарський суд м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) порушив справу № 23/379 про банкрутство Державної акціонерної компанії «Укрзакордоннафтогазбуд» (м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 51-б), код 21497524, р/р 26002001000178 в АКБ «Геосантріс», МФО 321024.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Жильцова В. П. (ліцензія № 000119 від 17.01.2000 р. м. Київ, вул. Бориса Гмирі, 9-а, кв. 126, тел. 573-05-33).

Заяви кредиторів та заяви санаторів направляти в місячний термін з дня опублікування оголошення до Господарського суду, боржнику та розпоряднику майна.

ТОВ НВП «Одесмонтажспецпроект», код ЄДРПОУ 20928388, зареєстроване Виконкомом Київської районної Ради м. Одеси № 782 від 08.06.1993 р., повідомляє про зменшення статутного фонду.

Заперечення кредиторів приймаються протягом 2-х місяців за адресою: м. Одеса, вул. Шклярука, 6/40.

ТОВ «Вескор-Трейд» (код ЕДРПОУ 30753630) повідомляє про свою самоліквідацію.

Претензії приймаються впродовж двох місяців за адресою: м. Київ, Кловський узвіз, 9/2, кв.96, т. 573-34-30.

Господарський суд Донецької області (83040, м. Донецьк, вул. Артема, 157) за заявою Державної податкової інспекції в м. Дружківка визнав банкрутом відкрите акціонерне товариство «Дружківське автотранспортне підприємство 11476» (84200, м. Дружківка, вул. Привокзальна, 4, ЄДРПОУ 03116312, р/р 26007301470255 в відділенні Промінвестбанк в м. Дружківка, МФО 334334). Справа про банкрутство № 15/121 Б.

Розпорядником майна призначено Патерілова Віталія Вікторовича, ліцензія № 522.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

---

25 жовтня 2001 року об 11.30 в приміщенні ВАТ «Старинський цукровий завод» за адресою:
с. Старе Бориспільського району Київської області відбудуться загальні збори Відкритого акціонерного товариства «Старинський цукровий завод». Початок реєстрації акціонерів о 9.00.

Порядок денний загальних зборів:

1. Звіт правління ВАТ «Старинський цукровий завод» про фінансово-господарську діяльність за 2000 р.
2. Звіт ревізійної комісії про фінансово-господарську діяльність товариства за 2000 р.
3. Затвердження результатів роботи та висновків ревізійної комісії.
4. Внесення змін до Статуту.
5. Вибори Спостережної ради, правління, ревізійної комісії.
6. Затвердження Договорів згідно ст. 9 пункту 9.3. Статуту ВАТ «Старинський цукровий завод».
7. Різне.

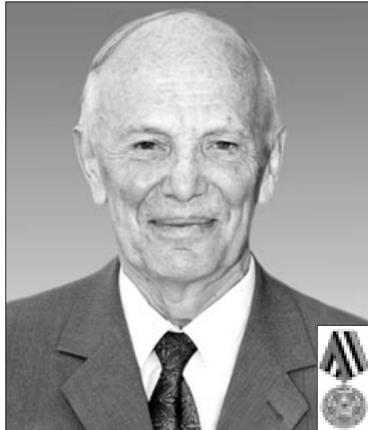
"ЗОЛОТА ФОРТУНА" —

У дні святкування 10-ї річниці незалежності нашої країни Міжнародний відкритий Рейтинг популярності та якості "Золота Фортуна" відзначив високими нагородами визначних вітчизняних політиків, правоохоронців, керівників підприємств, представників науки та культури. Нагороди Рейтингу також отримали керівники відомих іноземних установ та підприємств, які сприяють розвитку економічних та політичних зв'язків між державами.

Під час церемонії нагородження вперше було вручено золоті та срібні медалі "10 років незалежності України".

ЛЕОНІД КРАВЧУК, перший Президент України, Герой України, Голова Координаційного комітету Рейтингу «Золота Фортуна», нагороджений орденом "Слава на вірність Вітчизні" I ступеня

БОРИС ПАТОН, президент Національної Академії Наук України, Голова Президії Рейтингу «Золота Фортуна», нагороджений Золотою медаллю "10 років незалежності України"

СТЕПАН ГАВРИШ, заступник Голови Верховної Ради України, Голова Піклувальної Ради Рейтингу «Золота Фортуна», нагороджений Золотою медаллю "10 років незалежності України"

ВІТАЛІЙ БОЙКО, Голова Верховного Суду України, нагороджений орденом "Слава на вірність Вітчизні" III ступеня

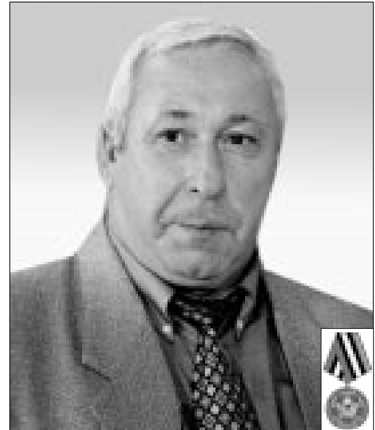

ДМИТРО ПРИТИКА, Голова Вищого Господарського суду України, нагороджений орденом "Слава на вірність Вітчизні" III ступеня

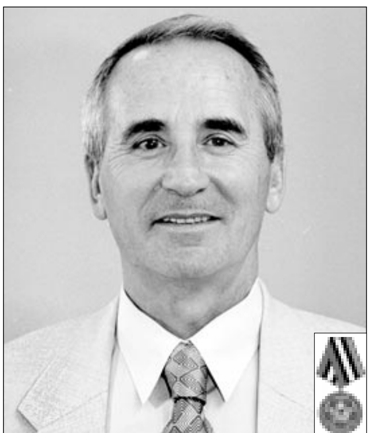

ВОЛОДИМИР ПОВАЖНЮК, заступник Міністра внутрішніх справ України, генерал-полковник, нагороджений Срібною медаллю "10 років незалежності України"

ВАЛЕРІЙ ВАРЕНКО, заступник Міністра внутрішніх справ України, генерал-майор міліції, нагороджений Срібною медаллю "10 років незалежності України"

ВОЛОДИМИР ШУБА, прокурор Дніпропетровської області, Державний радник юстиції I класу, нагороджений Срібною медаллю "10 років незалежності України"

АНДРІЙ ІЩУК, президент ВАТ "Волгабурмаш", м. Самара, (Росія), нагороджений орденом "Слава на вірність Вітчизні" II ступеня, підприємство володар Золотої Стели та Золотого диплома у номінації «Якість третього тисячоліття»

В'ЯЧЕСЛАВ МАЛЕНКО, голова правління ВАТ "Криворіжгаз", нагороджений Срібною медаллю "10 років незалежності України"

ВОЛОДИМИР ШПАК, президент ЗАТ "КИЙАВІА", підприємство нагороджене Срібною медаллю "10 років незалежності України"

ОЛЕКСАНДР КОВТУН, директор КДАП "Універсал-Авіа", нагороджений Срібною медаллю "10 років незалежності України"

РОДРИГ ЕЛІАС МЕРХЕЖ, президент авіакомпанії "Українсько-Середземноморські авіалінії" (UM Air), нагороджений Срібною медаллю "10 років незалежності України", підприємство володар Срібної Стели та Срібного диплома у номінації "Якість третього тисячоліття"

ІВАН МЕЛЬНИК, генеральний директор АТЗТ "Екопрод А.Т.", нагороджений Золотою медаллю "10 років незалежності України", підприємство володар Почесного Диплома Рейтингу

МИКОЛА ПОГРЕБНЯК, генеральний директор ВАТ "БУДІВЕЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ - 813", управління нагороджене Срібною медаллю "10 років незалежності України"

ВОЛОДИМИР ЖУЖОМА, генеральний директор "Лозовського заводу металоконструкцій", завод нагороджений Срібною медаллю "10 років незалежності України"

БОГДАН ПІХ, начальник Львівської залізниці, нагороджений Срібною Георгіївською медаллю "ЧЕСТЬ. СЛАВА. ТРУД" II ступеня

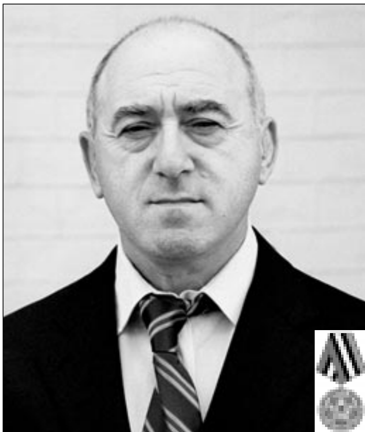

НАУМ ВОДОВОЗОВ, генеральний директор відкритого акціонерного товариства "Південспецбуд", нагороджений Срібною медаллю "10 років незалежності України"

БОРИС КАРАУЛАНОВ, президент ТОВ "Аванті", підприємство володар Почесного Диплома Рейтингу

ЛЮ ЦЗЯНФЕН, Міністр цивільної авіації Китайської Народної Республіки, нагороджений Золотою медаллю "10 років незалежності України"

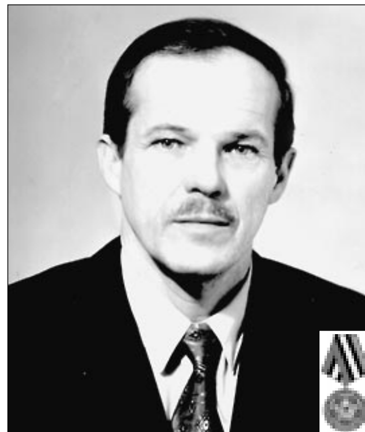
10-РІЧЧЮ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

ЮРІЙ КІПЕРМАН,
президент телефонної компанії "Оптима-Телеком", нагороджений Золотою медаллю "10 років незалежності України"

МИКОЛА БУДАГЬЯНЦ,
директор Лутугінського державного об'єднання з виробництва валків, нагороджений Золотою медаллю "10 років незалежності України"

ВАСИЛЬ ШПАК,
голова правління НАК "Украгролізинг", нагороджений Срібною медаллю "10 років незалежності України"

ОЛЕКСАНДР РУСАЧЕНКО,
міський голова м. Ясинувата (Донецька обл.), нагороджений Срібною медаллю "10 років незалежності України"

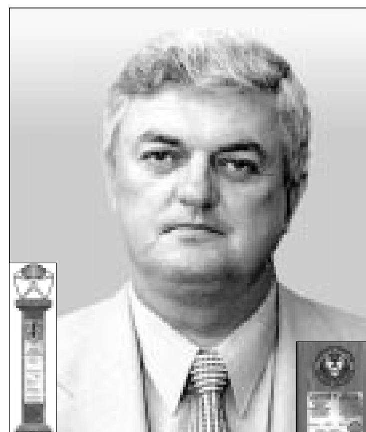

МИХАЙЛО БЕШТАНКО,
директор СП "АГРОСПЕЦМОНТАЖНИК" (м. Ясинувата, Донецька обл.), підприємство володар Срібної Стели та Срібного диплома у номінації "Якість третього тисячоліття"

МИХАЙЛО ЗГУРОВСЬКИЙ,
ректор Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут", нагороджений Золотою медаллю "10 років незалежності України"

МИКОЛА БОЛОТСЬКИХ,
ректор Харківського державного технічного університету будівництва та архітектури, вуз нагороджений Срібною медаллю "10 років незалежності України"

ІВАН ГУЛИЙ,
ректор Українського державного університету харчових технологій, нагороджений Срібною медаллю "10 років незалежності України", університет володар Срібної Стели та Срібного диплома

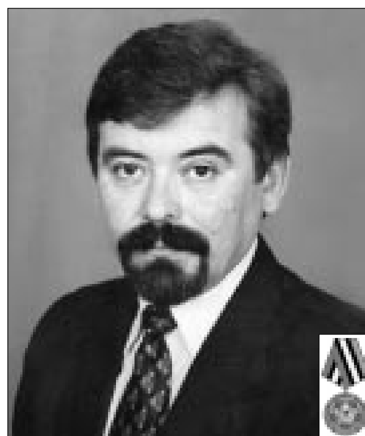

ОЛЕКСАНДР РОМАНОВСЬКИЙ,
ректор Українсько-американського гуманітарного інституту "Вісконсінський міжнародний університет (США) в Україні", нагороджений орденом "За розбудову України" імені Михайла Грушевського IV ступеня

АНАТОЛІЙ ВОЙЧАК,
ректор Міжнародного Християнського університету, вуз — володар Срібної Стели та Срібного диплома у номінації "Якість третього тисячоліття"

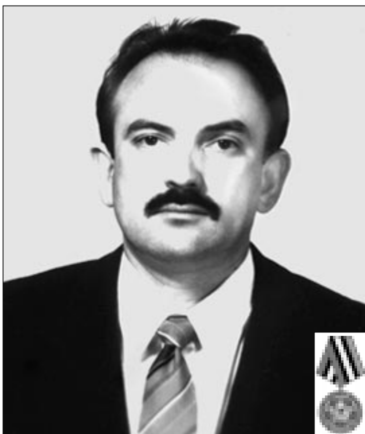

ВІКТОР МУМРОВ,
генеральний директор АТЗТ "Донецьке виробничо-торговельне підприємство "Донбас", нагороджений Срібною медаллю "10 років незалежності України"

ЛЕОНІД СОЛОВЙОВ,
директор Дніпропетровського обласного радіотелевізійного передавального центру, нагороджений Срібною Георгіївською медаллю "ЧЕСТЬ.СЛАВА.ТРУД" II ступеня

ІВАН ОХАБСЬКИЙ,
голова правління ЗАТ "Львівський лікеро-горілчаний завод", нагороджений Золотою медаллю "10 років незалежності України"

БОГДАН НИКИФОРУК,
директор Українського науково-дослідного інституту спецвидів друку, нагороджений Срібною медаллю "10 років незалежності України"

ОЛЕКСАНДР МАРЧАН,
голова правління ЗАТ СП "Одеські дріжджі", нагороджений орденом "Слава на вірність Вітчизні" III ступеня

ОЛЕКСАНДР ЮЩЕНКО,
директор приватного підприємства "МИРТ", нагороджений Срібною медаллю «10 років незалежності України»

ІВАН БЕЛЕЙ,
голова Ліквідаційної комісії ВАТ "Кінескоп", м. Львів, нагороджений Золотою медаллю "10 років незалежності України"

АНАТОЛІЙ КРИВОРУЧКО,
директор агрофірми "Новий шлях" Борівського району Харківської області, нагороджений Срібною медаллю "10 років незалежності України"

ЛАРИСА МУЗИКА,
голова правління ЗАТ "ЛЮБАВА", підприємство-володар Срібної Стели та Срібного диплома у номінації "Якість третього тисячоліття"

ВАСИЛЬ ПИЛИП'ЮК,
головний редактор мистецького журналу "Світло і тінь", лауреат Національної премії України ім. Т.Г. Шевченка, нагороджений орденом "За трудові досягнення" IV ступеня

Коли дарують чужу річ

Історія з конверта

Моя сусідка Марія прийшла з урочистих заходів, присвячених десятій річниці незалежності України, з презентом. Я вітаю її, а вона каже, що почувається так, як колись школяркою, коли їй подарували квіти.

— О, то у вас настрій...

— Такий, як тоді, коли дають нагороду, взяту з чужого городу.

— ?

— Колись на шкільному святі один старшокласник подарував мені великий букет. Я так гоноровo несла його додому, а зустрічна жінка мене питає: «Звідки, дівчинко, такі чудові квіти? — Та от, Тодорко подарував. — Отой рудий? Та він їх з мого городу вкрав!»

— А до чого той Тодорко?

— Бо на подарованому мені нині заводському годиннику написано: «Від Президента України Л. Кучми».

— Ну то й що?

— А то, що коли я помножила кількість годинників на кількість таких урочистих зібрань у державі...

— Гадаєте, що для нашого Президента то завеликі гроші?

— Ні, не в тім річ... Усі ці подарунки придумали чиновники на догоду Леоніду Даниловичу. І не за його, а за народні кошти, взяті з бюджету держави. І тим вчинком підсунули йому свиню, бо ж тисячі громадян подумають негарне: «Підписався Л. Кучма під подарунком за чужі гроші»...

Степан Р.

Надвірна Івано-Франківської області.

Народний календар

Садок у вересні, що кожух у січні

8 вересня — Мусія. Починається дубовий падолист. Якщо ж листя ще міцно тримається, то зима буде люта.

11 вересня — Усікновення, Головосіки Іоанна Хрестителя. У цей день не працювали, не сікли ножем чи сокирою всілякий круглий овоч, котрий нагадує голову — капусту, буряк, картоплю.

14 вересня — Семена, Симеона Стовпника. Початок справжньої осені. На Семена ясно — осінь буде погожою й теплою.

Прикмети вересня

■ Якщо осінь бідна на гриби, то зима буде багатою на сніги та морози.

■ Щедро вродили горіхи на ліщині — зима має бути суворою й сніжною.

■ З ночі не з'явилася роса, а по низів'ях немає туману — на негоду.

■ Якщо під час дощу павуки плетуть свої тенета — дощ невдовзі припиниться.

■ Парує туман над лісом — пішли гриби.

Фото з конверта

Радість спілкування

— А де моя мама? —
Запитує лама,
Надуває щічки:
— Дай молочка трішки!

Фото Георгія МУЛЯРА.

Одеса.

Природа і ми

«Ой, рябина, кудрявая...»

Соковиті, кислі, гіркуваті та терпкі на смак плоди горобини з успіхом використовують в кулінарії для приготування соку, наливок, варення, повидла, начинки для пирогів. Адже в її плодах містяться вітаміни С і Р, провітамін А, органічні кислоти, глюкоза, мікроелементи, серед них солі калію, натрію, кальцію, магнію, залізо, алюміній, різні амінокислоти. Вітаміну Р у горобині більше, ніж у будь-якій іншій рослині нашої зони.

Плоди горобини застосовують і в медицині: для лікування недокрів'я, захворювань печінки та нирок, цукрового діабету, а особливо в разі ускладнених порушень функції нирок та печінки, судинних вад, захворювань шлунково-кишкового тракту, геморою.

Слід додати, що гарні дерева декоративної горобини заввишки 4—10 метрів прикрашають міста. Навесні вона милує міських мешканців рясними білими суцвіттями, а взимку їхні плоди слугують кормом для птахів.

А. ЗАГОРУЙКО.

Миколаїв.

Смачного

Салат із червоної капусти

Нашинкуйте дрібно головку червоної капусти, облийте окропом і відкиньте на друшляк, дайте обсохнути. Приготуйте соус: олія, сіль, перець за смаком і ложку оцту, добре перемішайте. Залийте соусом капусту, перемішайте. Смачного!

Астрологічний прогноз на 10—16 вересня 2001 року

Цей тиждень сприятливий для впровадження нових, сучасних ідей, методів і технологій, а також для закріплення вже досягнутого.

ОВЕН. Намагайтеся отримати важливу професійну консультацію з актуальних питань. Не квапteся приймати остаточне рішення без відповідних рекомендацій. Нині сприятливий час збирати необхідну інформацію навіть від людей, що мають діаметрально протилежну думку.

ТЕЛЕЦЬ. Вашу копітку працю буде спрямовано на отримання стабільності. Для цього вам потрібно добре продумати послідовність ваших дій і для вирішення поточних службових, і домашніх справ. Чим ретельніше ви сплануєте роботу, тим більшого ви зможете домогтися.

БЛИЗНЯТА. Ваші наполегливі та тривалі творчі дослідження або захоплення дадуть результати. Одним з них стане ваш зрослий інтелектуальний рівень або нове престижне коло спілкування.

РАК. Цього тижня обставини будуть сприятливі для того, щоб ви зайнялися інтелектуальною діяльністю вдома, на самоті. Ви можете прийняти важливе і остаточне рішення стосовно вашої родини або місця проживання.

ЛЕВ. Використайте цей тиждень для активного спілкування з давніми друзями, повторюйте і закріплюйте вивчене раніше, беріть участь у громадських заходах, це може принести успіх і користь.

ДІВА. Ваша копітка і наполеглива праця протягом цього тижня може привести до відчутних змін у кар'єрі та соціальному статусі. На вас чекає успіх або визнання ваших досягнень начальством або вашими батьками. Можлива винагорода.

ТЕРЕЗИ. Ви можете довести до логічного кінця задумані вами проекти, поїздки, пов'язані з іноземцями, або зсунути з мертвої точки питання в суді. Не бійтеся прямолінійно висловлювати власні думки і погляди іншим людям.

СКОРПІОН. Несподівану вигоду цього тижня може принести конфіденційна діяльність. Ви можете вирішити питання інвестування, страхування або проблеми спільних прибутків. Але не варто діяти прямолінійно, краще скористатися натяками або діяти приховано.

СТРІЛЕЦЬ. Спілкування з однодумцями або контакти з громадськістю будуть сприятливі для вас. Протягом цього тижня ви можете закріпити свої недавно розпочаті спільні проекти, зміцнити нові партнерські відносини.

КОЗЕРІГ. Використайте цей тиждень для поліпшення стосунків на роботі зі співробітниками і підлеглими. Можете запланувати оздоровчі процедури. У вихідні дні приділіть більше уваги батькам. Можливі неподівані втрати.

ВОДОЛІЙ. Успіх і визнання, які до вас прийдуть цього тижня, залежать від докладених раніше вами зусиль щодо створення і зміцнення відносин з партнерами, які перебувають далеко або за кордоном. На декого з вас чекає романтичне знайомство з іноземцем або іноземкою.

РИБИ. Якщо ви розпочали пошук коштів для будівництва або капітального ремонту, то цього тижня ви зможете їх отримати. Зможете також позитивно вирішити питання, пов'язані зі спадщиною, податками, страхуванням або поверненням позичених грошей.

Це цікаво

Квітка богів

Осінь, зацвіли чорнобривці, улюблені квіти українців. В далеку давнину інки називали чорнобривці квітами богів і традиційно прикрашали ними храми. Пізніше чорнобривці завезли до Європи. Їм приписували магічну силу, навіть побутувало повір'я, що ці квітки здатні вказувати на скарби, зариті в землі. У Німеччині чорнобривці називали «студентськими квітами», бо їх дуже любила молодь.

Тепер, коли чорнобривці стали традиційною окрасою наших квітників, мало хто й знає про їх далеке заокеанське походження.

Оксана ПІДЛУЖНА.

Полтава.

Готую сані влітку

А я роблю так

Кожен рік збираю чудовий врожай цибулі, всі сусіди по дачі задивляються на мої грядки. І все намагаються секрети дізнатися. Але ж секретів ніяких немає. Просто грядку під засів насіння починаю готувати восени. На квадратний метр додаю до 5 кілограмів гнойового перегною, столову ложку суперфосфату, чайну ложку нітрофоски та дві столові ложки доломітового борошна або крейди. Не можна удобрювати грядку свіжим гноєм, бо це спричинить посилений розвиток листя і затримає достигання цибулин. Перекопую грунт на глибину до 20 сантиметрів, при цьому ретельно вибираю все коріння бур'яну та личинки.

А ранньої весни розпушую грядку граблями на глибину 10 сантиметрів, розрівнюю та маркірую — роблю поперек грядки рядки для насіння з відстанню 15 та глибиною 2 сантиметри. Ось і весь секрет.

Григорій УЗИЧ.

Фастів Київської області.

Корисно знати

Вітаміни на всю зиму

* Цибулю і часник можна зберігати заплетеними в коси, обов'язково за стабільної кімнатної температури і щоб на них не потрапляла волога. Перед тим, як зв'язувати цибулю, треба обрізати в неї денця, щоб там не розвивалася цибулева муха.

* Добре зберігається часник, якщо обрізати в нього корінчики й опалити денце над свічкою або газом.

* Роблять ще й так: вмочають голівки у рідкий розплавлений парафін і дають стекти. Парафін покриває голівку суцільною оболонкою, перешкоджаючи випаровуванню вологи із зубків часнику.

* Можна зберігати почищений часник у пляшках з олією. Така олія набуває незвичного приємного смаку, а часник зберігається всю зиму, ніби тільки-но зірваний.

* Нечищений часник також зберігатиметься всю зиму в міській квартирі у скляних банках, пересипаний сухим борошном так, щоб над верхнім шаром часника був шар борошна у два сантиметри.

Анекдот

Сама винна

Прийшов Вася в гості до Колі, а той сидить і на гармошці грає.

— А дружина де? — запитує Вася.

— У сараї, дрова коле.

— Хіба це справедливо, Колю, що ти сидиш у теплі й на гармошці граєш, а дружина в сараї коле дрова?

— А що вдієш, коли вона не вміє грати на гармошці?! — відповів чоловік.

Світлана РОСС.

Черкаси.

Редактор номера Іван ІЛЛЯШ.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 150000.
Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України».
Зам. 0311161.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України
Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 446-91-37, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Засновник і видавець — Верховна Рада України